Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 79 ◆ Середа, 24 квітня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

Оцей Т-010 — меткий, як віник! Він вправно повертається в саду й на городі, у корівнику й у теплиці. Справжня рожева мрія фермерів! Працює на дешевому бензині, а згодом обіцяє перейти на солярку. При своїх восьми кінських силах легко бере 200 кілограмів, а бігає з швидкістю майже 16 кілометрів на годину. Та, незважаючи на всі свої таланти, незважаючи на шість передач (з них дві — заднього ходу), він ніяк не вибереться з трясовини нашої розбалансованої економіки. Цього року ХТЗ мав випустити 2,5 тисячі оцих Т-010, — але малюків нема в що «взути», з двигунами перебої, з фарами та з іншим начинням — теж біда. Однак конвейєр, Богу дякувати, ще працює, і меткі малюки таки з'являються на світ. Ось — одного з них випробовує слюсар-складальник ХТЗ Геннадій Петренко.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

В ВЕЧЕРІ 22 квітня до Мюнхена на запрошення Президента ландтагу Вільної держави Баварії В. Форндрана прибула з офіційним візитом делегація Верховної Ради Української РСР на чолі з Головою Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчуком.

В аеропорту, прикрашеному державними прапорами СРСР і ФРН, Української РСР і Вільної держави Баварія, делегацію зустрічали Президент Баварського ландтагу В. Форндран, віце-президент Баварського сенату М. Шуман, інші офіційні особи.

НА спільному засіданні п'ятої сесії Верховної Ради СРСР почалось обговорення представленої Президентом антикризової програми уряду. З доповіддю виступив Прем'єр-міністр В. Павлов. Він підкреслив, що програма має на меті невідкладну нормалізацію виробничих процесів, оздоровлення фінансів і створення системи соціальних гарантій. В основі програми — активне проведення антикризових заходів усіма республіками та трудовими колективами, поєднання ринкових механізмів з адміністративними важелями. Реформа не може діяти без сильної державної влади. Але при цьому адміністративне втручання спрямоване тільки на стабілізацію становища, не більше. Уряд не має наміру, сказав прем'єр, душити демократію, але демократії без дисципліни бути не може. Програма передбачає стабілізацію економіки у 1992 році, а вже на осінь нинішнього року розпочнеться поступове відновлення рівня виробництва й споживання. Втрати першого кварталу компенсувати не вдасться, але буде створено передумови для поліпшення становища у четвертому кварталі та у наступному році. Кабінет міністрів звернувся до громадських організацій та рухів із закликом згуртувати ряди для спільної праці.

ВІЗИТ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКА У ФРН

У Бонні відбулася зустріч Голови Верховної Ради Української РСР Л. М. Кравчука і федерального Президента ФРН Р. фон Вайцзеккера.

У ході відвертої, щирої розмови Л. М. Кравчук і Р. фон Вайцзеккер із задоволенням відзначили взаємне бажання до встановлення контактів і зосередили увагу на широкому колі актуальних питань.

Л. М. Кравчук підкреслив, що український народ розв'язує непрості завдання побудови суверенної Української держави на основі положень Декларації про державний суверенітет України. Даються взнаки труднощі перехідного періоду як політичного, так і соціально-економічного характеру. Водночас воля українського народу, підтверджена в ході недавно проведеного в республіці опитування, беззастережно свідчить — переважна більшість виступає за побудову суверенної України, за утворення Союзу суверенних держав. Цим керуватимуться Верховна Рада та уряд Української РСР у своїх практичних діях.

Р. фон Вайцзеккер із зацікавленістю сприйняв інформацію про основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики України, її бажання на рівноправній основі брати участь у міждержавному спілкуванні.

З свого боку, Президент ФРН розповів про розвиток Німеччини після об'єднання, виклав бачення німецькою стороною перспектив розвитку Європи як співтовариства рівноправних незалежних держав в умовах міцної системи загальноєвропейської безпеки, створення спільного соціального, політичного, економічного, гуманітарного простору.

Співрозмовники обмінялися думками щодо можливостей розвитку взаємовигідного двостороннього економічного співробітництва між Україною і Німеччиною. Л. М. Кравчук висловив зацікавленість у вивченні досвіду успішного функціонування німецького соціального ринкового господарства.

Звернувшись до теми охорони навколишнього середовища, Голова Верховної Ради УРСР підкреслив, що на Україні докладають усіх зусиль для пом'якшення наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Була висловлена глибока вдячність урядові і народові Німеччини за допомогу Україні у цій справі.

Л. М. Кравчук запросив Р. фон Вайцзеккера відвідати Україну з офіційним візитом. Запрошення було з вдячністю прийнято.

У бесіді взяв участь міністр закордонних справ УРСР А. М. Зленко.

* * *

22 квітня у Бонні відбулася зустріч Л. М. Кравчука із заступником федерального канцлера, міністром закордонних справ ФРН Г.-Д. Геншером.

У центрі уваги співрозмовників були питання загальноєвропейського співробітництва, налагодження безпосередніх двосторонніх зв'язків між УРСР та ФРН, зокрема з метою вирішення ряду економічних проблем, що мають особливо важливе значення для України.

Л. М. Кравчук ознайомив Г.-Д. Геншера з новими підходами до здійснення зовнішньополітичної діяльності Української РСР, її наміром приєднатися до загальноєвропейського процесу, зробити внесок у цю важливу справу.

Г.-Д. Геншер розповів про підходи ФРН у зв'язку з процесом НБСЄ, будівництвом спільного європейського дому, про основні напрями зовнішньої політики Німеччини після об'єднання, виклав своє бачення розвитку політичних процесів у Радянському Союзі, в тому числі в окремих республіках, зокрема в УРСР.

Заступник федерального канцлера з розумінням поставився до прагнення України стати суверенною державою в новому Союзі, її бажання інтегруватися в європейські структури. Йшлося також про стабільність в СРСР і УРСР, її значення для народів Європи.

У ході бесіди всебічно обговорювались питання, зв'язані з подоланням наслідків аварії на ЧАЕС, гуманітарною допомогою населенню, що постраждало, визначенням конкретних напрямків цієї допомоги.

Порушувалось питання про компенсацію особам, які в роки війни перебували в німецьких концтаборах або були вивезені на примусові роботи до Німеччини.

Міністр закордонних справ України А. М. Зленко, який був присутній на зустрічі, запросив Г.-Д. Геншера відвідати Україну. Запрошення було з вдячністю прийнято.

Укрінформ.

Парламентська хроніка

З НАМИ БОГ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ПРИЙНЯЛА ЗАКОН ПРО СВОБОДУ СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Уже стало ледь не традицією, що кожна вранішня «розминка» депутатів зводиться до якихось заяв, претензій, вимог, словом, всього того, що, згідно з тимчасовим регламентом, має звучати наприкінці парламентського дня.

Ось і в вівторок біля мікрофонів зібралося кілька депутатів, щоб висловитися з приводу різних гострих проблем. Зрештою, таких депутатів можна б і зрозуміти — адже не все, що так пече, може дочекатися вечора. Тим більше, коли торкатися проблем, пов'язаних із страйками.

Важко зрозуміти інше — як так складається, що в той час, коли Верховна Рада напружено працює з шахтарями, шукаючи з ними згоди і порозуміння, окремі депутати всупереч цього роблять все, аби скаламутити воду, штовхнути республіку в хаос і безладдя. Бо інакше не можу сприймати окремі «гарячі» заяви депутатів, що не раз звучали в сесійному залі і поза ним. І все це, прив'язуючись до шахтарських справ.

Ніяк не можу зрозуміти й те, чому у вівторок від імені шахтарів виступали люди, які не мають ніяковісінького відношення до їхнього життя — маються на увазі депутати Л. Скорик і Ф. Свідерський. Хіба гірники самі за себе не можуть сказати, хіба просять покровительства інших? Зрештою, у сесійному залі сидять народні обранці, делеговані шахтарським краєм, більше того, ті, що самі працюють у вибоях.

Завдяки дипломатичній гнучкості і водночас твердості головуючого Івана Степановича Плюща депутатський корпус не був втягнутий у чергові політичні дебати, і незабаром перейшов до роботи, як того вимагав затверджений графік.

Спершу було ратифіковано Договір про дружбу і співробітництво між Україною і республікою Киргизстан. А далі почалося постатейне обговорення і прийняття Закону УРСР про свободу совісті та релігійних організацій.

Обговорення законопроектів велося, якщо не брати до уваги окремі дискусії, спокійно і по-діловому. **У перерві я попросив поділитися думками з приводу прийняття Закону митрополита Вінницького і Брацлавського Агафангела (в миру — Олексія Саввіна). Він сказав:**

— Закон, який ми сьогодні приймаємо, — має історичне значення. Вперше за роки Радянської влади і в умовах перебудови і демократизації нашого суспільства ми приймаємо документ, який регулює права і обов'язки віруючих людей.

Закон передбачає, що дуже важливо, рівність усіх релігій. Вперше Закон передбачив мінімальний кількісний склад общини — не з 20, а з 10 чоловік. В Законі відображено й те, що люди, які засновують общину, можуть і не реєструватися, не заявляти про себе громадським організаціям чи місцевій владі.

Затверджено принципово важливе положення, коли церква одержує право юридичної особи, має статут, який регулює її діяльність.

Однак Закон передбачає, як я сказав, і необов'язковість реєстрації.

Хочу відзначити, що церкві за останні 70 років повертається право займатися благодійністю, брати участь в громадських організаціях. Як відомо, донині діючий Закон про свободу совісті не передбачав такого права. Звичайно, багато віруючих від благодійницької діяльності відвикли, і тепер, коли треба звернути увагу на престарілих, одиноких людей, які потребують доброти, допомоги і турботи, фактично треба починати все спочатку. Ця діяльність в новому законі є основним моральним началом для того, щоб ми все-таки згадали про те, що кожному з нас необхідна побудова не тільки правової держави, а й держави, основаної на суто людських стосунках, зв'язаних братськими узами з церквою, суспільством, спільними традиціями, вірою, законом, таїнством і обрядами. Адже все це зближує нас, викликає загальне довір'я.

Гадаю, що новий закон допоможе позбутися міжцерковних суперечок, конфронтації, конфліктів. Цьому сприяє, насамперед те, що в Законі підкреслюється рівність всіх релігій і забороняється розповсюдження ворожості і ненависті до віруючих. Всі ми, на жаль, стали свідками того, що на релігійному грунті в західних областях України мають місце такі негативні явища, коли брат на брата іде, проливається кров, захоплюються храми. Останнім часом греко-католики відняли 1512 храмів, автокефалісти захопили 800 православних храмів. Я б хотів, щоб всі ці акти беззаконня і ненависті адресувались не віруючим людям — за цим усім стоять політичні діячі, які використовують релігію для політичних спекуляцій, для нажавання політичного авторитету — у цей тяжкий для нас час.

Хотілося б, щоб закон закликав політичних діячів, які не знають церковних структур, життя церкви, які не носять хреста, не втручатися в справи віруючих. Церква сама може вирішити всі свої проблеми і вийти з того критичного стану, в якому опинилась через втручання інших людей, в тім числі і деяких народних депутатів.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, парламентський оглядач.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-69,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

◆

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

◆

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ВЛАСНІСТЬ

Українська держава є суверенною в регулюванні всіх відносин власності на своїй території.

Закон про власність спрямований на реалізацію Декларації про державний суверенітет України.

Метою цього Закону є забезпечення вільного економічного самовизначення громадян, використання природного, економічного, науково-технічного та культурного потенціалів республіки для підвищення рівня життя її народу.

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Національне багатство України — власність її народу

1. Національне багатство України: земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, що знаходяться в межах території Української РСР, природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, основні засоби виробництва у промисловості, будівництві, сільському господарстві, транспорті, зв'язку, житловий фонд, будівлі та споруди, фінансові ресурси, наукові досягнення, створена завдяки зусиллям народу України частка в загальносоюзному багатстві, зокрема в загальносоюзних алмазному та валютному фондах і золотому запасі, національні, культурні та історичні цінності, в тому числі й ті, що знаходяться за її межами, є власністю народу України.

2. Національне багатство України забезпечує право кожного громадянина на одержання частки з суспільних фондів споживання, на соціальний захист, зокрема, у разі непрацездатності та безробіття, а також право працюючого на особисту участь в управлінні народним господарством.

Стаття 2. Право власності

1. Право власності — це врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном.

2. Право власності в Українській РСР охороняється законом. Держава забезпечує стабільність правовідносин власності.

3. Кожен громадянин в Українській РСР має право володіти, користуватися і розпоряджатися майном особисто або спільно з іншими.

4. Власність в Українській РСР виступає в таких формах: індивідуальна (особиста і приватна трудова), колективна, державна. Всі форми власності є рівноправними.

5. Власність в Українській РСР існує в різних формах. Українська РСР створює рівні умови для розвитку всіх форм власності та їх захисту.

Стаття 3. Суб'єкти права власності

1. Суб'єктами права власності в Українській РСР визнаються: народ України, громадяни, юридичні особи та держава. Суб'єктами права власності в Українській РСР відповідно до цього Закону можуть бути також інші радянські республіки, Союз РСР, інші держави, їх юридичні особи, спільні підприємства, міжнародні організації, громадяни інших держав та особи без громадянства.

2. Майно може належати на праві спільної (часткової або сумісної) власності громадянам, юридичним особам і державам.

3. Допускається об'єднання майна, що є власністю громадян, юридичних осіб і держави, та створення на цій основі змішаних форм власності, в тому числі власності спільних підприємств з участю юридичних осіб і громадян інших держав.

4. Громадяни, юридичні особи та Українська РСР можуть мати у власності майно, розташоване на території інших держав.

Стаття 4. Здійснення права власності

1. Власник на свій розсуд володіє, користується і розпоряджається належним йому майном.

2. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, що не суперечать закону. Він може використовувати майно для здійснення господарської та іншої, не забороненої законом, діяльності, зокрема, передавати його безоплатно або за плату у володіння і користування іншим особам.

3. Всім власникам забезпечуються рівні умови здійснення своїх прав.

4. Держава безпосередньо не втручається в господарську діяльність суб'єктів права власності.

5. Власник, здійснюючи свої права, зобов'язаний не завдавати шкоди навколишньому середовищу, не порушувати права та охоронювані законом інтереси громадян, юридичних осіб і держави.

При здійсненні своїх прав і виконанні обов'язків власник зобов'язаний додержувати моральних засад суспільства.

6. У випадках і в порядку, встановлених законодавчими актами Української РСР, діяльність власника може бути обмежена чи припинена, або власника може бути зобов'язано допустити обмежене користування його майном іншими особами.

Стаття 5. Використання праці громадян при здійсненні права власності

1. Власник має право на договірній основі використовувати працю громадян.

2. Власник зобов'язаний забезпечити громадянину, праця якого використовується, соціальні, економічні гарантії та права, передбачені законом.

Стаття 6. Використання власником належного йому майна для підприємницької діяльності

1. Власник має право використовувати належне йому майно для підприємницької діяльності.

2. Результати господарського використання майна (виготовлена продукція, одержані доходи) належать власникові цього майна, якщо інше не встановлено законом або договором.

3. Власник засобів виробництва та іншого майна має право створити у встановленому законом порядку підприємство, організацію, що є юридичною особою.

Юридична особа здійснює право володіння, користування і розпорядження закріпленим за нею майном власника відповідно до свого статуту (положення).

Стаття 7. Відповідальність власника і створених ним юридичних осіб за своїми зобов'язаннями

1. Власник відповідає за своїми зобов'язаннями всім майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення на вимогу кредиторів.

2. Створена власником юридична особа відповідає за своїми зобов'язаннями всім закріпленим за нею майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення на вимогу кредиторів.

3. Власник не відповідає за зобов'язаннями створених ним юридичних осіб, а вони не відповідають за зобов'язаннями власника, крім випадків, передбачених законодавчими актами Української РСР.

Стаття 8. Законодавство Української РСР про власність

1. Цим Законом встановлюються основні положення про власність в Українській РСР.

2. Відносини власності, не врегульовані цим Законом, регулюються цивільним кодексом Української РСР та іншими законодавчими актами.

3. Особливості здійснення права власності на національні, культурні та історичні цінності визначаються спеціальним законодавством Української РСР.

4. Режим використання спільних природних об'єктів, розташованих на території Української РСР та суміжних держав, визначається міжнародними договорами, ратифікованими Українською РСР.

Розділ II. Право виключної власності народу України

Стаття 9. Об'єкти права виключної власності народу України

Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони є об'єктами права виключної власності народу України.

Стаття 10. Здійснення народом України права виключної власності

1. Народ України як єдине джерело державної влади в республіці має право шляхом референдуму вирішувати питання щодо правового стану природних об'єктів, їх використання та охорони.

2. Народ України здійснює право власності на об'єкти, перелічені в статті 9 цього Закону, через Верховну Раду Української РСР, а також через місцеві Ради народних депутатів.

3. Кожен громадянин Української РСР особисто та через громадські організації, трудові колективи, органи територіального громадського самоврядування має право брати участь у розгляді Радами народних депутатів питань, пов'язаних з використанням та охороною природних ресурсів, і вимагати від інших громадян та організацій додержання правил природокористування і екологічної безпеки, а також вимагати накладення заборони на діяльність підприємств, установ, організацій, громадян, що завдають шкоди навколишньому середовищу.

4. Кожен громадянин має право відповідно до законодавства Української РСР користуватися природними об'єктами для задоволення власних потреб.

5. Кожен громадянин зобов'язаний всемірно охороняти землю, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, сприяти їх відновленню як першооснови свого життя і життя суспільства.

Розділ III. Право індивідуальної власності

Стаття 11. Суб'єкти права індивідуальної власності

1. Суб'єктами права індивідуальної власності в Українській РСР є громадяни України, громадяни інших радянських республік, іноземні громадяни та особи без громадянства.

2. Громадяни інших радянських республік, іноземні громадяни та особи без громадянства користуються правами і несуть обов'язки щодо належного їм на території Української РСР майна нарівні з громадянами України, якщо інше не передбачено законодавчими актами Української РСР.

Стаття 12. Підстави виникнення права індивідуальної власності

1. Праця громадян є основою створення і примноження їх власності.

2. Громадянин набуває права власності на доходи від участі в суспільному виробництві, індивідуальної праці, ведення підприємницької діяльності, вкладення коштів у кредитні установи, акціонерні товариства, а також на майно, одержане внаслідок успадкування або укладення інших угод, не заборонених законом.

Стаття 13. Об'єкти права індивідуальної власності

1. Об'єктом права індивідуальної власності є жилі будинки, квартири, предмети особистого користування, дачі, садові будинки, предмети домашнього господарства, продуктивна і робоча худоба, насадження на земельній ділянці, засоби виробництва, вироблена продукція, транспортні засоби, грошові кошти, акції, інші цінні папери, а також інше майно споживчого і виробничого призначення.

2. Об'єктами права власності громадян є твори науки, літератури, мистецтва, відкриття, винаходи, промислові зразки та інші результати інтелектуальної праці.

3. Склад, кількість і вартість майна, що може бути у власності громадян, не обмежуються, крім випадків, передбачених законом.

4. Законодавчими актами Української РСР може бути встановлено спеціальний порядок набуття права власності громадянами на окремі види майна, а також види майна, що не може перебувати у власності громадян.

Стаття 14. Надання землі громадянам у довічне успадковуване володіння

Для ведення селянського (фермерського) й особистого підсобного господарства, садівництва, будівництва та обслуговування жилих будинків і задоволення інших потреб, передбачених законом, громадянам надається земля у довічне успадковуване володіння.

Порядок і умови надання землі у довічне успадковуване володіння, а також розміри земельних ділянок визначаються Земельним кодексом Української РСР.

Стаття 15. Одержання громадянином у власність квартири та іншого майна

Член житлового, житлово-будівельного, дачного, гаражного чи іншого кооперативу або товариства, який повністю вніс свій пайовий внесок за квартиру, дачу, гараж, іншу будівлю або приміщення, надані йому в користування, набуває права власності на це майно.

Наймач жилого приміщення в будинку державного чи громадського житлового фонду та члени його сім'ї мають право придбати у власність відповідну квартиру або будинок шляхом їх викупу або на інших підставах, передбачених законодавством Української РСР.

Громадянин, який став власником цього майна, має право розпоряджатися ним на свій розсуд: продавати, обмінювати, здавати в оренду, укладати інші угоди, не заборонені законом.

Стаття 16. Право власності подружжя

Майно, нажите подружжям за час шлюбу, належить їм на праві спільної сумісної власності. Здійснення ними цього права регулюється цим Законом і Кодексом про шлюб і сім'ю Української РСР.

Стаття 17. Право спільної власності громадян

1. Майно, придбане внаслідок спільної праці членів сім'ї, є їх спільною сумісною власністю, якщо інше не встановлено письмовою угодою між ними.

2. Майно, придбане внаслідок спільної праці громадян, що об'єдналися для спільної діяльності, є їх спільною частковою власністю, якщо інше не встановлено письмовою угодою між ними. Розмір частки кожного визначається ступенем його трудової участі.

Стаття 18. Власність осіб, що ведуть селянське (фермерське) господарство

У власності осіб, що ведуть селянське (фермерське) господарство, може бути майно, зазначене в статті 13 цього Закону.

Майно цих осіб належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо інше не передбачено письмовою угодою між ними.

Стаття 19. Здійснення права індивідуальної власності

1. Громадяни мають право використовувати належне їм майно для ведення господарської та іншої не забороненої законом діяльності.

2. Громадяни мають право передавати належне їм майно у тимчасове користування іншим громадянам, юридичним особам та державі.

3. Громадяни мають право відчужувати належне їм майно. Умови і порядок відчуження національних, культурних та історичних цінностей встановлюються спеціальним законодавством Української РСР.

4. Право індивідуальної власності може бути передане у спадщину громадянам, юридичним особам, державі.

(Продовження на 6-й стор).

ІСТОРІЯ З ПРИВАТИЗАЦІЄ

І. НЕ РОЗІБРАЛИСЯ, НЕДОДИВИЛИСЯ...

ПОЧНУ з документа — ділового листа. «У зв'язку з прийняттям Верховною Радою УРСР мораторію... на будь-які зміни форми власності... міністерство не може дати згоди на викуп майна автобази та створення народного підприємства». І підпис. Він належить заступникові міністра будівництва Української РСР В. Бояркіну. Пізніше, правда, він скаже, що, мовляв, сам не знаю, як підписав цього листа. Недодивився.

А історія ж ця тягнеться вже не перший рік. І позиція міністерства в ній окреслилася цілком чітко — за нею можна побачити живу картину найгостріших суперечностей сучасного стану нашої економіки.

Отож, є в Дніпропетровську автобаза. Живеться цьому колективу рік у рік дедалі скрутніше. З багатьох причин. І не в останню чергу тому, що власне міністерство чим далі, тим частіше відсторонюється від проблем транспортників, наче байдужий вітчим. Хоча держзамовлення, ясна річ, спускає «вниз» справно. І вимагає його безумовного виконання. А на себе вже скоро, здається, ніяких обов'язків не братиме. Хіба можуть водії, приміром, виконати завдання у повному обсязі, одержуючи «під нього» пального 62,9 відсотка від потреби? Ще обіцяли з Києва виділити 44 машини, а дали тільки п'ять. А візьміть до уваги зростання оптових цін. Вартість електроенергії підвищилась удвічі, теплової енергії — у п'ять разів, двигунів для автомобіля ЗИЛ-130 — у 2,8 раза.

А ще врахуйте, що тепер автобаза № 5 щоденно виділяє сто машин на перевезення бетону, хоч це завідомо збиткова операція.

Таким чином опинився її директор Анатолій Підберезний перед вибором: чи то сумлінно виконувати всі розпорядження Міністерства будівництва УРСР, якому підпорядковане підприємство, і дійти, як кажуть, «до ручки», чи стати на бік трудового колективу, на захист його інтересів.

Підберезний обрав друге. Спочатку, як і кожний дбайливий директор, обладнав на території підприємства магазин, у якому можна купити м'ясо, олію і ще багато чого з того, чого не знайдеш у місті, розпочав будівництво автоматизованої мийки із спортзалом та масажним кабінетом. Можете тільки уявити, як нині все — цегла, залізобетон і конструкції — важко дістається. Міністерство й тут — не помічник. Усе робиться завдяки бартеру. Ось на дворі труби лежать — дістали їх за виконання незапланованих перевезень, а обмінюють на новенького МАЗа. Звичайно, бартерний ринок дуже далекий від цивілізованої економіки, але іншого виходу поки що немає.

Отож замислився директор, замислився колектив. Скільки ж триватиме така чудасія, коли один сидить на шиї в іншого, та ще й поганяє: «давай, давай»? Ситуацію треба змінювати докорінно. Щоб здобути реальну самостійність, вирішили спочатку в межах великого створити мале колективне (акціонерне) підприємство. Зібралися 184 ентузіасти, випустили на півмільйона карбованців акцій і викупили 40 машин. Виконавчим директором з правом єдиновладдя між річними зборами акціонерів обрали того ж А. Підберезного. Він відповідає за зростання дивідендів на акцію — більше ніякі показники не враховуються. Якщо не справиться — переоберуть. Але поки що, здається, не збираються.

Результати не забарилися. Зарплата працівників малого підприємства (МКСТП) стала вдвоє більшою за середню по автобазі, коефіцієнт плинності кадрів — 0,8 відсотка (в цілому на автобазі — 14 відсотків). Та ще й акціонери одержують по 30 відсотків дивідендів щорічно. Проте працювати доводиться багато. У Статуті МКСТП навіть спеціально зазначено, що кожний... «має право працювати щоденно від 8-ми до 12-ти годин». І дисципліна сувора: звільняють на другий день після порушення з вилученням акцій.

— Чи то не занадто, — питаю у члена правління акціонерного товариства бригадира токарів Д. Ткалича, — адже акція — то приватна власність, яка за умов ринку будь-що має залишатися недоторканною?

— Ми самі приймали наш Статут. І всі, хто вступає до МКСТП, з ним знайомі. А щодо приватної власності — ніхто нічого проти неї не має. Але закон не дозволяє продавати акції не членам колективу, до того ж треба спочатку на ноги стати. Вже потім, коли акції МКСТП коштуватимуть на ринку більше номіналу, чому б не продати певну їх кількість працівникам підприємств-суміжників, щоб теж зацікавити їх у наших прибутках.

Але до цього ще далеко. Тож продають акції лише своїм. Найкращим у колективі. Навіть намітилося «соцзмагання» за право стати власником.

І такого роду зацікавленість, як показав досвід, робить дива. По-перше, з'явилася можливість відмовлятися від невигідних робіт, вимагати за них договірних тарифів. сплати. Як у випадку з перевезенням бетону, що завжди було збитковим. Будівельники почали лічити копійку й вже не дозволяють машинам МКСТП простоювати. До того ж, коли колектив — господар, чому б не домовитися з тими, кого він обслуговує, про надання дітям водіїв на договірних засадах місць у відомчих дитсадках, про те, щоб допомогти якомусь колгоспові і за це наповнити полиці «свого» магазину городиною, фруктами, м'ясом.

Єдиний, хто реально постраждає від самостійності підприємства, це міністерство. Ні тобі регулярних відрахувань, ні тобі можливості покерувати... Тому й не надійшло позитивної відповіді на лист А. Підберезного з проханням дати дозвіл на викуп решти основних фондів автобази № 5 (за підрахунками, лишилось їх ще на півтора мільйона карбованців, які колектив готовий внести хоч завтра).

Отак і з'явився той лист, з якого почав. А коли прямо запитав В. Бояркіна, чи знає він, що постановою Верховної Ради від 29 листопада 1990 року забороняється приватизація лише з ініціативи державних та радянських керівних органів (а в даному разі мало місце рішення ради трудового колективу), а отже лист, підписаний ним, є протизаконним, Віктор Іванович знову розгубився: «Я не розібрався, не було часу — стільки паперів, стільки паперів! Ах!».

Так, можливо, паперів дійсно багато. Але постає запитання: чи не всі вони подібного гатунку? І чи не багатьом ще підприємствам вирішувати подібні проблеми за своїм розсудом?

А тим часом на автобазі № 5 рада трудового колективу створила страйковий комітет.

— Ось ви страйкуватимете, хоча й працюєте вже на себе? Хто вам платитиме гроші, якщо техніка буде стояти? — питаю у члена страйккому Д. Ткалича.

— А хто сказав, що машини не вийдуть на лінію? Працюватимемо. Але не там, де накаже нам міністерство, а там, де буде вигідно. Возитимемо ті вантажі, за які платять, дають бензин та запчастини. Іншого виходу просто немає. Якщо нам не дозволять викупити всю нашу автобазу відповідно до чинного законодавства, вважаю, маємо моральне право здобувати свободу власноруч. Тим більше, що народне господарство від цього анітрішечки не постраждає. Навпаки — виграє. Постраждають лише чиновники з міністерства.

Отакий «робочий» страйк...

Зрозуміло, чому автобаза № 5 процвітатиме, навіть за умов ринку. Бо колектив її — працьовитий і згуртований, бо директор її й не приховує радикальних поглядів та особистої зацікавленості у змінах.

— Якщо хтось вам скаже, — говорить він підлеглим, — що дбає про «народне благо», женіть від себе такого. Я, як і кожен, працюю добре тому, що мені це вигідно. І лише через особисту вигоду кожного ми досягнемо справжнього благополуччя...

А на прощання Підберезний поділився радістю: «Придбав у військових чотири майже нове
вози — тепер
ком автономни
падок, якщо М
постачання».
тривоги у
керівника —
«хазяїв» можн
кати. Хто тіл
виграє?

Дмитро ДЕ
спеціальний
дент «Голос
Дніпропетро

Фото Володимира РОМАНЧИЧА.

Можна було б не піднімати цю проблему. Б... будівництва УРСР у новій структурі Кабін... тю-тю. Але ж з'являються нові «власники» — ...церни. Як вони ставляться до роздержавлення?

2. НІЧОГО ... НЕ МАЄМО ПРО

На прохання редакції прокоментувати перебіг подій щодо приватизації Дніпропетровської автобази № 5 заступник голови Ради Господарської асоціації «Укрбудтранс» Мінбуду УРСР Б. Андріанов пояснив, що в принципі ані Мінбуд, ані асоціація, якій підпорядковане підприємство, нічого не мають проти. Немає, мовляв, закону про приватизацію й роздержавлення власності, немає рішення республіканського комітету з управління державним майном щодо цього. І взагалі міністерство прагне керуватися насамперед рішеннями уряду республіки, нормативними актами, яких наші парламентарії ще не прийняли. Зволікають депутати...

Б. Андріанов також вважає, що держава може зовсім заборонити викуп автопідприємств, що входять до єдиного технологічного комплексу будівництва. Але навіть це — не головне.

Найбільше непокоїть представників органів господарського управління те, що майно автобази було оцінене в півтора мільйона карбованців. Якщо керуватися «Тимчасовим методичним положенням щодо оцінки вартості майна державних підприємств і організацій, що підлягають викупу, продажу», наполягають вони, не виключено, що буде прийняте рішення про виплату колективом усього статутного фонду, а це набагато більше, ніж згадувані півтора мільйона. І це як мінімум.

— До того
вести мову пр
Б. Андріанов,
викупу працю
буде вигідно.
ські зв'язки,
мають б бу
ними, к
наступником
що викуповує
зобов'язанням

Тож голо
заступника
Господарської
тому, що кої
міністерство,
необхідних но
тів. І Вер
но якнайш
вувати.

ВІД РЕДАКЦІЇ. На жаль, з невідомих ... Б. Андріанов «відкликав» свій коментар. Чи... ретворення в уряді, що плануються, його непо... Тому даруйте, що читаєте цей непересічний ... оригіналі, а у викладі.

3. ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВ... ПОКАЗАННЯ

Є такий вираз: хто хоче зробити — шукає засоби, хто не хоче — причини. Отже, в даному випадку над усією «справою» превалює інтерес відомства.

Сьогодні, коли народне господарство перебуває у стані руйнації, ані міністерство, ані асоціація не шукають якогось компромісного рішення. Рішення, яке б задовольнило як державу, так і трудовий колектив підприємства. Як бачимо, ці державні органи господарського управління лише створюють передумови загострення соціальної напруженості.

Хочеться спитати державних мужів: невже їм не шкода своїх синів, які опісля виправлятимуть помилки батьків... Адже сам факт прийняття Президією Верховної Ради УРСР постанови «Про захист суверенних прав власності Української РСР» свідчить про те, що процес роздержавлення йде... І сьогодні потрібно дбати про захист інтересів республіки й трудових колективів у цьому процесі. Тільки безвідповідальне ставлення до своїх службових обов'язків і прагнення будь-що утриматися у кріслі (не віриться, що некомпетентність) дозволяють не помічати того, що через відсутність відповідних республіканських законів є можливість (й обов'язок) користуватися союзними. Адже їх приймали і народні депутати від України.

Я маю на увазі «Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про оренду», в статті 10 яких «Викуп орендованого майна» саме й регламентуються всі ті заходи, до яких удається директор Автобази № 5 А. Підберезний. І майно державних підприємств, що підлягає викупу, має оцінюватись саме за залишковою вартістю.

Тож чи потрібно завантажувати правові органи, арбітраж подібними «непорозуміннями»? Звичайно, якщо б винуватці відшкодували збитки з власної кишені, такого б не було. До того ж на Україні так багато прикладів продуктивної роботи підприємств, трудові колективи яких викупили вже основні фонди, що пояснення заступника голови Ради Господарської асоціації «Укрбудтранс» можуть викликати лише сум. Він пише, що держава може взагалі заборонити викуп автопідприємств, що входять до єдиного технологічного комплексу будівництва. Але
що новий ур
розпочне роз
саме з визнач
ності існуван
домств, а не
ресів.

А щодо то
стане труд
правонаступн
в'язань автоб
жодне підпри
директор нік
виться від
— його вико
ним. Але, за
замовлення м
тися матеріа
на 100 відсо
було, навіщо
город городит
шого життя
турботи.

Отже, під
тілося б запи
ще буде пре
подарських с
равдуватись
вати парламе
канні зако
сприяти проц
жуються в с
тримуються
дою України

ХМІ
генеральн
Спілки ор
приємців У

...РИВАТИЗАЦІЄЮ

...я,

...

...випадку
...ну, що
...им. Бу-
...чити ко-
...воляють
...простою-
...і колек-
...му б не
...кого він
...ання ді-
...рних за-
...чих дит-
...допомог-
...ові і за
«свого»
фрук-

...но пост-
...ості під-
...терство.
...відраху-
...ості по-
...е надій-
...віді на
...з про-
...на ви-
...фондів
...рахунка-
...на пів-
...ованців,
...внести

...ой лист,
...ли пря-

...ЧИЧА.

тять, дають бензин та запчастини. Іншого виходу просто немає. Якщо нам не дозволять викупити всю нашу автобазу відповідно до чинного законодавства, вважаю, маємо моральне право здобувати свободу власноруч. Тим більше, що народне господарство від цього анітрішечки не постраждає. Навпаки — виграє. Постраждають лише чиновники з міністерства.

Отакий «робочий» страйк...

Зрозуміло, чому автобаза № 5 процвітатиме, навіть за умов ринку. Бо колектив її — працьовитий і згуртований, бо директор її й не приховує радикальних поглядів та особистої зацікавленості у змінах.

— Якщо хтось вам скаже, — говорить він підлеглим, — що дбає про «народне благо», женіть від себе такого. Я, як і кожен, працюю добре тому, що мені це вигідно. І лише через особисту вигоду кожного ми досягнемо справжнього благополуччя...

А на прощання Підберезний поділився радістю: «Придбав у військових чотири майже новеньких бензовози — тепер будемо цілком автономними на той випадок, якщо Мінбуд перекриє постачання». Отакі тепер тривоги у підприємливого керівника — від ображених «хазяїв» можна будь-чого чекати. Хто тільки від цього виграє?

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Можна було б не піднімати цю проблему. Бо Міністерство будівництва УРСР у новій структурі Кабінету міністрів — тю-тю. Але ж з'являються нові «власники» — асоціації, концерни. Як вони ставляться до роздержавлення?

2. НІЧОГО НЕ МАЄМО ПРОТИ

На прохання редакції прокоментувати перебіг подій щодо приватизації Дніпропетровської автобази № 5 заступник голови Ради Господарської асоціації «Укрбудтранс» Мінбуду УРСР Б. Андріанов пояснив, що в принципі ані Мінбуд, ані асоціація, якій підпорядковане підприємство, нічого не мають проти. Немає, мовляв, закону про приватизацію й роздержавлення власності, немає рішення республіканського комітету з управління державним майном щодо цього. І взагалі міністерство прагне керуватися насамперед рішеннями уряду республіки, нормативними актами, яких наші парламентарії ще не прийняли. Зволікають депутати...

Б. Андріанов також вважає, що держава може зовсім заборонити викуп автопідприємств, що входять до єдиного технологічного комплексу будівництва. Але навіть це — не головне.

Найбільше непокоїть представників органів господарського управління те, що майно автобази було оцінене в півтора мільйона карбованців. Якщо керуватися «Тимчасовим методичним положенням щодо оцінки вартості майна державних підприємств і організацій, що підлягають викупу, продажу», наполягають вони, не виключено, що буде прийняте рішення про виплату колективом усього статутного фонду, а не набагато більше, ніж згадувані півтора мільйона. І це як мінімум.

— До того ж не можна вести мову про те, — певен Б. Андріанов, — щоб після викупу працювати там, де буде вигідно. Адже господарські зв'язки, що склалися, мають б[...] будь-що зб[...]е-[...]ни, к[...]ив ста[...]о наступником підприємства, що викуповується, з усіма зобов'язаннями останнього.

Тож головний висновок заступника голови Ради Господарської асоціації: в тому, що коїться, винне не міністерство, а відсутність необхідних нормативних актів. І Вер[...] Рад[...]рібно якнайш[...]ше їх н[...]цьовувати.

ВІД РЕДАКЦІЇ. На жаль, з невідомих нам причин, Б. Андріанов «відкликав» свій коментар. Чи то, може, перетворення в уряді, що плануються, його непокоять, чи інше. Тому даруйте, що читаєте цей непересічний документ не в оригіналі, а у викладі.

3. ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВІ ПОКАЗАННЯ

...іна, чи
...становою
...9 листо-
...роняєть-
...е з іні-
...а радян-
...ів (а в
...це рі-
...о колек-
...підписа-
...оконним,
...у розгу-
...вався, не
...паперів,
...».

...рів дійс-
...ає запи-
...подіб-
...не бага-
...ам вирі-
...леми за

...автобазі
...о колек-
...рковий

...уватиме-
...вже на
...атиме
...ка буде
...у члена
...ничого.

...о маши-
...ю? Пра-
...там, де
...ство, а
...Возити-
...кї пла-

Є такий вираз: хто хоче зробити — шукає засоби, хто не хоче — причини. Отже, в даному випадку над усією «справою» превалює інтерес відомства.

Сьогодні, коли народне господарство перебуває у стані руйнації, ані міністерство, ані асоціація не шукають якогось компромісного рішення. Рішення, яке б задовольнило як державу, так і трудовий колектив підприємства. Як бачимо, ці державні органи господарського управління лише створюють передумови загострення соціальної напруженості.

Хочеться спитати державних мужів: невже їм не шкода своїх синів, які опісля виправлятимуть помилки батьків... Адже сам факт прийняття Президією Верховної Ради УРСР постанови «Про захист суверенних прав власності Української РСР» свідчить про те, що процес роздержавлення йде... І сьогодні потрібно дбати про захист інтересів республіки й трудових колективів у цьому процесі. Тільки безвідповідальне ставлення до своїх службових обов'язків і прагнення будь-що утриматися у кріслі (не віриться, що некомпетентність) дозволяють не помічати того, що через відсутність відповідних республіканських законів є можливість (й обов'язок) користуватися союзними. Адже їх приймали і народні депутати від України.

Я маю на увазі «Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про оренду», в статті 10 яких «Викуп орендованого майна» саме й регламентуються всі ті заходи, до яких удається директор Автобази № 5 А. Підберезний. І майно державних підприємств, що підлягає викупу, має оцінюватись саме за залишковою вартістю.

Тож чи потрібно завантажувати правові органи, арбітраж подібними «непорозуміннями»? Звичайно, якщо б винуватці відшкодували збитки з власної кишені, такого б не було. До того ж на Україні так багато прикладів продуктивної роботи підприємств, трудові колективи яких викупили вже основні фонди, що пояснення заступника голови Ради Господарської асоціації «Укрбудтранс» можуть викликати лише сум. Він пише, що держава може взагалі заборонити викуп автопідприємств, що входять до єдиного технологічного комплексу будівництва. Але хочеться вірити, що новий уряд республіки розпочне розгляд цих питань саме з визначення необхідності існування окремих відомств, а не захисту їх інтересів.

А щодо того, стане чи не стане трудовий колектив правонаступником усіх зобов'язань автобази № 5, то жодне підприємство, жоден директор ніколи не відмовиться від держзамовлення — його виконання є вигідним. Але, за законом, держзамовлення має забезпечуватися матеріалами й фондами на 100 відсотків. Якби так було, навіщо ж Підберезному город городити. Не від хорошого життя він вибрав ці турботи.

Отже, підсумовуючи, хотілося б запитати: чи не краще буде представникам господарських структур не виправдуватись і не звинувачувати парламентаріїв у зволіканні законотворчості, а сприяти процесам, що зароджуються в суспільстві і підтримуються Верховною Радою України?

Віктор ХМІЛЬОВСЬКИЙ,
генеральний директор Спілки орендарів і підприємців України.

Біль Чорнобиля

Доктор Роберт Гейл:
«П'ять марно втрачених років»

Згадаймо тривожні дні кінця квітня 86-го: навіть розуміючи, що сталося лихо, ми все ж ніяк не хотіли повірити в те, що воно вже майже непоправне. Все здавалося, що ось прийде хтось і скаже: «Нічого страшного, все минеться». З такою ж надією чекали ми американського вченого, доктора Роберта Гейла, який, крім усього іншого, досліджує променеві захворювання, чекали як рятівника...

Проте доктор Гейл був чесним і відвертим: «Для тих, хто потрапив у зону чорнобильського лиха, чогось приємного сказати не можу — кількість онкологічних хворих зросте, збільшиться смертність від побічних захворювань. Якщо, звичайно, не вжити негайних заходів захисту населення від цієї біди».

І от доктор Гейл знову в Києві, куди він прибув лише на добу, щоб узяти участь у міжнародному семінарі «Єврочорнобиль-2» та побувати на прем'єрі радянсько-американського фільму «Чорнобиль: останнє попередження», знятий за його однойменною книгою.

Ми зустрілися з доктором Гейлом у готелі «Братіслава» і, зважаючи на його зайнятість, говорили, що називається, на ходу.

— Пане Гейл, весною 1986 року ви видали невтішний прогноз. Що ви можете сьогодні сказати про перспективи щодо здоров'я людей, яких так чи інакше торкнулося чорнобильське лихо?

— Мені прикро й сумно, але і зараз я скажу те ж, що й п'ять років тому: протягом найближчих 50 років буде багато смертей, люди помиратимуть від хвороб.

— Який же вихід?

— Сьогодні найважливіше — якомога швидше вивчити цю проблему з різних точок зору — медичної, наукової, біологічної. Вивчити всі випадки захворювань, пов'язаних з Чорнобилем і спробувати швидше вплинути на це майбутнє, поставити лиху якомога більше перепон. Це матиме величезне значення не лише для Радянського Союзу, а й для усього людства.

— Що зроблено, на ваш погляд, щоб зах[...] ров'я людей, я[...] інакше торкнувс[...] діоактивних вик[...]

— Знову ж та[...]кро, але скажу [...] п'ять минулих р[...] же не зрушили[...] цьому напрямі, [...] ні марно. Повсю[...] розмов, скорботи[...] діла. Посипати [...]лом зараз замал[...] діяти. «Поїхали»[...] Починати, на ж[...]ться з моменту [...] давності...

— А ви? Ви[...] над цією пробле[...]гом цих п'яти р[...]

— Так. І є ре[...]єї роботи. Треба[...]лежне радянськ[...] Юрію Щербаку, [...] Шандалі, Андріє[...] іншим спеціаліст[...] я підтримую пос[...]зок. Треба сказа[...] спільні розробки[...]каві. І хоч у мен[...]бота, до проблем[...] я повертаюся щ[...]

— Ви не бач[...]тиви в співробіт[...]риканських і рад[...]них, медиків, ус[...]четний до чор[...] проблем?

— Чому ж? [...] є, треба тільки, [...]чи, братися за ді[...]

Інтер[...]
Валентина ПИС[...]
Фото Микол[...]СЬКОГО.

У торгах тільки маклери

ДЕРЖПОСТАЧ — БІРЖІ НЕ УКАЗ

Вже з появою першої товарної біржі в Києві захиталися підвалини ще донедавна монопольно-могутньої системи розподілу матеріальних і сировинних ресурсів. Адже біржа — це якраз той ринковий механізм, який перекреслює і вказівки «згори», і телефонне право, називає істинні ціни на товар.

Зараз у республіці функціонує 14 товарних бірж — у Луганську і Львові, Одесі і Миколаєві, Донецьку, Дніпропетровську, Ужгороді, Києві. Проте, на жаль, говорити про єдину біржову політику ще не доводиться.

Спробу досягти такої мети, здається, робить щойно створена Українська універсальна товарна біржа, засновниками якої стали Держпостач УРСР, Міністерство торгівлі республіки, Центр ярмарків і виставок (колишня ВДНГ УРСР). Статутний фонд цього акціонерного підприємства становить 15 мільйонів карбованців.

Біржа закрита і торгуватимуть тут лише маклери. Бажаючі придбати або продати товар повинні заздалегідь подати заявку біржовому маклеру або в маклерські контори. Поки що така діє в Києві (вул. Кутузова, 18/7, тел. 296-54-96).

Зараз працівники біржі готуються до перших торгів — з'ясовують кількість учасників, їх попит і пропозиції, що вони бажають купити і продати та за якими цінами, шукають майбутніх партнерів не лише в усіх областях України, а й в інших республіках.

А чи не вийде так, що засновник — Держпостач УРСР залишиться все тим же могутнім монополістом, тільки тепер під[...]віскою?

— Ні, — зап[...]тупник генеральн[...]ра біржі Валенти[...] — Держпостач [...] указ. Але ми не[...]мося від його п[...] ця установа має [...] зв'язки, володі[...] цією про кількіс[...] товарів і ресурсі[...]тивних залишків [...] Все це слід нега[...] в оборот.

Мені вже дово[...] на біржових тор[...] багатьох їх учас[...]рюється ілюзія[...] можна продавати [...] якою ціною, нас[...] так. Чим більше [...] вища конкуренц[...] давцями і покуп[...] означає, що й ви[...]гнутимуть за[...] якомога більше [...] куплять у того, [...]ща якість. Отож[...]тесь, монополіст[...]

П[...]

Факт і коментар

ЩО ТРАПИЛОСЯ В КОРОСТИШ[...]

Пішли чутки, що в Коростишеві Житомирської області розгромили райвідділ міліції, є жертви...

Увечері 13 квітня близько 18 години молодь оточила райвідділ міліції. Причиною інциденту стала смерть неповнолітнього Андрія Дейбуса. Учасники конфлікту звинуватили органи міліції в нанесенні побоїв підлітку, що, на їхню думку, й призвело до смерті.

Молодь спробувала захопити приміщення. Тож у дію було введено спецпідрозділи міліції, які навели порядок.

— Під час втихомирювання хуліганів, — говорить начальник Коростишівського райвідділу внутрішніх справ полковник міліції П. Іщенко, — було застосовано гумові палиці й препарат «Черемуха».

А наступного дня збуджений натовп чоловік у 500 знову зібрався біля райвідділу з криками: «Давайте вбивцю!» У будинок полетіло каміння. Безчинство тривало до 24 години. На щастя, обійшлося без жертв. Хоча з обох сторін є потерпілі.

Після нервового потрясіння у реанімаційн[...] райлікарні потра[...]ний депутат Укр[...]рейко.

Як повідомив [...] прокурора област[...] слідчого управл[...]турський, прок[...]ласті порушила [...]нальні справи — [...] смерті Андрія [...] хуліганських дій [...] опору працівника[...]

Розслідування [...]

Григорій ШЕ[...]
ж[...]
Житомирська [...]

О

...ких бензо-
...демо цілі
...на той ви-
...уд перекриє
...такі тепер
...приємливого
... ображених
...удь-чого че-
...від цього

...ТНИКОВ,
...кореспон-
...країни».
...к.

...Міністерство
...міністрів—
...оціації, кон-

...ТИ

...не можна
...е, — певен
...щоб після
...и там, де
...ке господар-
...склалися,
...що ...
...ає ...
...підприємства,
..., з усіма
...станнього.
...висновок
...ови Ради
...соціації: в
..., винне не
...відсутність
...тивних ак-
...Рад ...
...х н...

...нам причин,
..., може, пе-
..., чи інше.
...умент не в

...ться вірити,
...республіки
...цих питань
... необхід-
...окремих ві-
...сту їх інте-
...стане чи не
... колектив
... усіх збо-
... № 5, то
...во, жоден
...не відмо-
...замовлення
...є вигід-
...ном, держ-
...забезпечува-
...й фондами
... Якби так
...ідберезному
...е від хоро-
...вибрав ці
...ючи, хо-
...чи не кра-
...нам гос-
...тур не вип-
...звинувачу-
...у зволі-
...рчості, а
..., що зарод-
...ства і під-
...вною Ра-
... Віктор
...ВСЬКИЙ,
...директор
...в і під-
...ни.

Біль Чорнобиля

Доктор Роберт Гейл:
«П'ять марно втрачених років...»

Згадаймо тривожні дні кінця квітня 86-го: навіть розуміючи, що сталося лихо, ми все ж ніяк не хотіли повірити в те, що воно вже майже непоправне. Все здавалося, що ось прийде хтось і скаже: «Нічого страшного, все минеться». З такою ж надією чекали ми американського вченого, доктора Роберта Гейла, який, крім усього іншого, досліджує променеві захворювання, чекали як рятівника...

Проте доктор Гейл був чесним і відвертим: «Для тих, хто потрапив у зону чорнобильського лиха, чогось приємного сказати не можу — кількість онкологічних хворих зросте, збільшиться смертність від побічних захворювань. Якщо, звичайно, не вжити негайних заходів захисту населення від цієї біди».

І от доктор Гейл знову в Києві, куди він прибув лише на добу, щоб узяти участь у міжнародному семінарі «Єврочорнобиль-2» та побувати на прем'єрі радянсько-американського фільму «Чорнобиль: останнє попередження», знятий за його однойменною книгою.

Ми зустрілися з доктором Гейлом у готелі «Братіслава» і, зважаючи на його зайнятість, говорили, що називається на ходу.

— Пане Гейл, весною 1986 року ви видали невтішний прогноз. Що ви можете сьогодні сказати про перспективи щодо здоров'я людей, яких так чи інакше торкнулося чорнобильське лихо?

— Мені прикро й сумно, але і зараз я скажу те ж, що й п'ять років тому: протягом найближчих 50 років буде багато смертей, люди помиратимуть від хвороб.

— Який же вихід?

— Сьогодні найважливіше — якомога швидше вивчити цю проблему з різних точок зору — медичної, наукової, біологічної. Вивчити всі випадки захворювань, пов'язаних з Чорнобилем і спробувати швидше вплинути на це майбутнє, поставити лиху якомога більше перепон. Це матиме величезне значення не лише для Радянського Союзу, а й для усього людства.

— Що зроблено, на ваш погляд, щоб захистити здоров'я людей, яких так чи інакше торкнувся попіл радіоактивних викидів?

— Знову ж таки мені прикро, але скажу відверто: за п'ять минулих років ви майже не зрушили з місця в цьому напрямі, вони втрачені марно. Повсюдно багато розмов, скорботи, але мало діла. Посипати голову попелом зараз замало — треба діяти. «Поїхали» ж нарешті! Починати, на жаль, доведеться з моменту п'ятирічної давності...

— А ви? Ви працювали над цією проблемою протягом цих п'яти років?

— Так. І є результати цієї роботи. Треба віддати належне радянським ученим Юрію Щербаку, Михайлові Шандалі, Андрію Воробйову, іншим спеціалістам, з якими я підтримую постійний зв'язок. Треба сказати, що наші спільні розробки досить цікаві. І хоч у мене й інша робота, до проблем Чорнобиля я повертаюся щомісяця.

— Ви не бачите перспективи в співробітництві американських і радянських учених, медиків, усіх, хто причетний до чорнобильських проблем?

— Чому ж? Перспективи є, треба тільки, не зволікаючи, братися за діло...

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.
Фото Миколи ОРЛОВСЬКОГО.

У торгах тільки маклери

ДЕРЖПОСТАЧ—БІРЖІ НЕ УКАЗ

Вже з появою першої товарної біржі в Києві захиталися підвалини ще донедавна монопольно-могутньої системи розподілу матеріальних і сировинних ресурсів. Адже біржа — це якраз той ринковий механізм, який перекреслює і вказівки «згори», і телефонне право, називає істинні ціни на товар.

Зараз у республіці функціонує 14 товарних бірж — у Луганську і Львові, Одесі і Миколаєві, Донецьку, Дніпропетровську, Ужгороді, Києві. Проте, на жаль, говорити про єдину біржову політику ще не доводиться.

Спробу досягти такої мети, здається, робить щойно створена Українська універсальна товарна біржа, засновниками якої стали Держпостач УРСР, Міністерство торгівлі республіки, Центр ярмарків і виставок (колишня ВДНГ УРСР). Статутний фонд цього акціонерного підприємства становить 15 мільйонів карбованців.

Біржа закрита і торгуватимуть тут лише маклери. Бажаючі придбати або продати товар повинні заздалегідь подати заявку біржовому маклеру або в маклерські контори. Поки що така діє в Києві (вул. Кутузова, 18/7, тел. 296-54-96).

Зараз працівники біржі готуються до перших торгів — з'ясовують кількість учасників, їх попит і пропозиції, що вони бажають купити і продати та за якими цінами, шукають майбутніх партнерів не лише в усіх областях України, а й в інших республіках.

А чи не вийде так, що засновник — Держпостач УРСР залишиться все тим же могутнім монополістом, тільки тепер під іншою вивіскою?

— Ні, — заперечує заступник генерального директора біржі Валентин Линников. — Держпостач біржі не указ. Але ми не відмовляємося від його послуг. Адже ця установа має величезні зв'язки, володіє інформацією про кількість і якість товарів і ресурсів, наднормативних залишків і неліквідів. Все це слід негайно пустити в оборот.

Мені вже доводилося бути на біржових торгах. І хоч у багатьох їх учасників створюється ілюзія, що тут можна продавати за будь-якою ціною, насправді це не так. Чим більше бірж — тим вища конкуренція між продавцями і покупцями, а це означає, що й виробники прагнутимуть запропонувати якомога більше товару. А куплять у того, у кого краща якість. Отож, тримайтесь, монополісти...

Валентина ПОЛІЩУК.

Факт і коментар

ЩО ТРАПИЛОСЯ В КОРОСТИШЕВІ?

Пішли чутки, що в Коростишеві Житомирської області розгромили райвідділ міліції, є жертви...

Увечері 13 квітня близько 18 години молодь оточила райвідділ міліції. Причиною інциденту стала смерть неповнолітнього Андрія Дейбуса. Учасники конфлікту звинувачували органи міліції в нанесенні побоїв підлітку, що, на їхню думку, й призвело до смерті.

Молодь спробувала захопити приміщення. Тож у дію було введено спецпідрозділи міліції, які навели порядок.

— Під час втихомирювання хуліганів, — говорить начальник Коростишівського райвідділу внутрішніх справ полковник міліції П. Іщенко, — було застосовано гумові палиці й препарат «Черемуха».

А наступного дня збуджений натовп чоловік у 500 знову зібрався біля райвідділу з криками: «Давайте вбивцю!» У будинок полетіло каміння. Безчинство тривало до 24 години. На щастя, обійшлося без жертв. Хоча з обох сторін є потерпілі.

Після нервового потрясіння у реанімаційне відділення райлікарні потрапив народний депутат України М. Борейко.

Як повідомив заступник прокурора області начальник слідчого управління О. Батурський, прокуратура області порушила дві кримінальні справи — по факту смерті Андрія Дейбуса та хуліганських дій і виявлення опору працівникам міліції.

Розслідування ведеться.

Григорій ШЕВЧЕНКО, журналіст.
Житомирська область.

Пригода

ІШОВ ДО РЕПОРТЕРА— ПРИЙШОВ ДО РЕКЕТИРА

Колишній працівник обласної газети, а нині капітан міліції Олександр Маківчук разом з фоторепортером Укрінформу зібрався в черговий рейд. Прямуючи до місця зустрічі, почув крик: «Рятуйте, грабують тринадцяту квартиру!».

Не роздумуючи, кинувся до будинку. Поруч пригальмувала машина. Її водій, прихопивши монтировку, поспішив на поміч. Коли до під'їзду лишилось метрів десять, звідти вигулькнули двоє молодиків. Один на ходу зірвав з обличчя маску. Другий вихопив пістолет: «Не підходити!». Розвернувшись, злочинці кинулись навтьоки, а на розі ще й подалися урізнобіч.

Беззбройний Маківчук та його помічник вирішили переслідувати одного. Попереду паркувалася синя «дев'ятка». Злочинець вже завів двигун, коли його наздогнали. Машина рушала з місця, але напарник Маківчука розбив вітрове скло. Олександр же відчинив двері. У руках у втікача блиснув довгий відточений ніж. Але за кілька секунд він змушений був припинити опір. Того ж дня затримано й другого злочинця. Заради кого ризикували життям капітан Маківчук та інженер обласного управління зв'язку Михайло Чундак? Заради колишнього бармена С. Шандиги, котрий свого часу відбував покарання за реалізацію наркотиків, робив гроші на перепродажі машин, а два роки тому був пограбований рекетирами. Вирішив обміняти квартиру, переселився ближче до центру. Але рекетири й тут «вирахували» бізнесмена. Не врахували вони одного — що поблизу виявляться Маківчук та Чундак.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».
Мал. Сергія ФЕДЬКА.
Ужгород.

Футбол.
Друга ліга

ВАРТО ПОМІНЯТИ НАЗВУ...

Спершу про результати четвертого туру: «Океан» — «Чайка» — 1:0, «Кривбас» — «Дніпро» — 2:0, «Маяк» (Очаків) — «Зірка» — 1:0, «Закарпаття» — СКА — 2:0, «Карпати» — «Динамо» — 1:2, «Шахтар» — «Хімік» — 2:1, «Сталь» — «Маяк» (Харків) — 3:3, «Кристал» — «Десна» — 2:0, «Колос» — «Автомобіліст» — 1:0, «Прикарпаття» — «Поділля» — 1:0, «Приладист» — «Полісся» — 1:0, «Стахановець» — «Верес» — 1:3, «Нафтовик» — «Темп» — 1:1.

У турнірі визначився одноосібний лідер — «Прикарпаття», у якого дев'ять очок. Івано-франківські футболісти, щоправда, на своєму полі ледь подолали опір аутсайдера — «Поділля». Привертають увагу перемоги білоцерківських і ровенських футболістів на полях суперників. Якщо «Верес» (колишній «Авангард») переміг аутсайдера, то динамівцям з Білої Церкви протистояв більш самолюбивий дебютант, якого підтримували численні прихильники. Отож, з молодими спортсменами з Київщини мають бути обережними і лідери, до яких впритул наблизилася білоцерківська команда. До речі, слідом за «Прикарпаттям» йдуть «Колос» і «Закарпаття», які набрали по вісім очок. На одне менше мають — «Кривбас», «Полісся», «Кристал», «Приладист» і «Динамо».

Матчі чергового туру — 25 квітня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ПОГОДА

24 та 25 квітня опадів на більшій частині республіки не передбачається. Лише 24 квітня в Криму, 25 квітня у південних та східних областях місцями пройдуть короткочасні дощі з грозами. Вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду, у південній частині — східний, 7—12, пориви 15—20 метрів на секунду.

По Києву та області вдень 24 квітня без опадів. Вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду. Температура 7—12 градусів тепла.

Навколомистецькі новини

ВИВИХНУТО «ВИВИХ»

Травень минулого року у Львові був позначений всеукраїнським молодіжним фестивалем «Вивих-90». Це карнавальне свято обіцяло стати популярним і постійним, а ще — аполітичним, у найкращому розумінні цього слова. Власне, «Вивих» і було задумано як реакцію на політизацію молоді. Але, здається, «Вивих-91» спіткнувся саме на політиці. Цьогорічний фестиваль мусив відбутися 1 травня у Львові. Але — не відбудеться, бо цей день місцевим РУХом оголошено днем жалоби. Фестиваль перенесено на вересень. Дирекція понесла немалі збитки.

Христофор ГРУША.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ВЛАСНІСТЬ

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

Розділ IV. Право колективної власності

Стаття 20. Суб'єкти права колективної власності

Суб'єктами права колективної власності є трудові колективи державних підприємств, колективи орендарів, колективні підприємства, кооперативи, акціонерні товариства, господарські товариства, господарські об'єднання, професійні спілки, політичні партії та інші громадські об'єднання, релігійні та інші організації, що є юридичними особами.

Стаття 21. Підстави виникнення права колективної власності

Право колективної власності виникає на підставі добровільного об'єднання майна громадян і юридичних осіб для створення кооперативів, акціонерних товариств, інших господарських товариств і об'єднань; передачі державних підприємств в оренду; викупу колективами трудящих державного майна; перетворення державних підприємств в акціонерні та інші товариства; безоплатної передачі майна державного підприємства у власність трудового колективу; державних субсидій; пожертвувань організацій і громадян, інших цивільно - правових угод.

Стаття 22. Об'єкти права власності колективу орендарів

Об'єктами права власності колективу орендарів є вироблена продукція, одержані доходи та інше майно, придбане на підставах, не заборонених законом.

Стаття 23. Об'єкти права власності колективного підприємства

1. У власності колективного підприємства є вироблена продукція, одержані доходи, а також інше майно, придбане на підставах, не забороненим законом.

2. У майні колективного підприємства визначаються вклади його працівників. Розмір вкладу працівника у майні колективного підприємства визначається залежно від його трудової участі в діяльності державного або орендного підприємства, а також участі у збільшенні майна колективного підприємства після його створення.

3. На вклад працівника колективного підприємства нараховуються і виплачуються проценти в розмірі, що визначається трудовим колективом, виходячи з результатів господарської діяльності підприємства.

4. Працівникові, який припинив трудові відносини з підприємством, а також спадкоємцем померлого працівника виплачується вартість вкладу.

Стаття 24. Об'єкти права власності кооперативу (колгоспу)

1. Об'єктами права власності кооперативу (колгоспу) є будівлі, споруди, грошові та інші майнові внески його членів; виготовлена ними продукція; доходи, одержані від її реалізації та іншої діяльності, передбаченої статутом кооперативу (колгоспу), а також інше майно, придбане на підставах, не заборонених законом. Кожен член кооперативу (колгоспу) має право на частку доходу, одержану на його пай.

2. В майні, що належить кооперативу (колгоспу), визначаються частки членів цього кооперативу (колгоспу). В разі добровільного виходу з кооперативу (колгоспу) громадянин має право на виділення належної йому частки в майні кооперативу (колгоспу) в натурі, в грошах або цінних паперах.

3. При ліквідації кооперативу (колгоспу) майно, що залишилося після розрахунків з бюджетом, банками та іншими кредиторами, розподіляється між членами кооперативу (колгоспу).

Стаття 25. Об'єкти права власності акціонерного товариства

1. Об'єктами права власності акціонерного товариства є майно, придбане за рахунок продажу акцій, одержане в результаті його господарської діяльності, а також інше майно, набуте на підставах, не заборонених законом.

2. Держателями акцій можуть бути підприємства, установи, організації, державні органи, працівники даного товариства, а також інші громадяни, якщо інше не передбачено законодавчими актами Української РСР або статутом товариства.

3. Державне підприємство за спільним рішенням трудового колективу і уповноваженого на те державного органу може бути перетворено в акціонерне товариство шляхом випуску акцій на всю вартість майна підприємства. Кошти, одержані від продажу акцій, після покриття боргів державного підприємства надходять у відповідний бюджет.

Стаття 26. Об'єкти права власності господарського товариства

1. Об'єктами права власності господарського товариства, що є юридичною особою, є грошові та майнові внески його членів, а також майно, набуте внаслідок господарської діяльності, та інше майно, придбане на підставах, не заборонених законом.

2. Внесок членів господарського товариства може складатись з основних та оборотних фондів, грошових коштів, цінних паперів. Член господарського товариства має право за загальною згодою передати в рахунок свого внеску право користування належним йому майном або результатами його інтелектуальної праці.

Стаття 27. Об'єкти права власності господарського об'єднання

1. Об'єктами права власності господарського об'єднання підприємств і організацій (концерну, асоціації, галузевого, міжгалузевого регіонального об'єднання) є майно, добровільно передане йому підприємствами й організаціями, а також набуте в результаті господарської діяльності та на інших підставах, не заборонених законом.

2. До складу об'єктів права власності господарського об'єднання не входить майно членів цього об'єднання.

3. Власністю господарського об'єднання є також майно створених ним підприємств. Ці підприємства не мають права вийти із складу об'єднання без його згоди.

4. Об'єднання не відповідає за зобов'язаннями підприємств та організацій, що входять до його складу, а вони не відповідають за зобов'язаннями об'єднання і один одного, якщо інше не передбачено їх статутами (положеннями) або договором між ними.

5. Майно, яке залишилося після припинення діяльності господарського об'єднання, розподіляється між підприємствами та організаціями, що входили до нього.

Стаття 28. Об'єкти права власності професійних спілок, політичних партій та інших громадських об'єднань

1. Об'єктами права власності громадських об'єднань, у тому числі професійних спілок, благодійних та інших громадських фондів є майно культурно - освітнього та оздоровчого призначення, грошові кошти, акції, інші цінні папери, жилі будинки, споруди виробничого і невиробничого призначення, обладнання, устаткування, транспортні засоби та інше майно, необхідне для забезпечення діяльності, передбаченої їх статутами (положеннями).

Громадські об'єднання можуть мати у власності підприємства відповідно до цілей, зазначених в їх статутах, і в порядку, передбаченому законодавчими актами Української РСР.

2. Об'єктами права власності політичних партій та організацій є придбані на законній підставі будинки, споруди, грошові кошти та інше майно, необхідне виключно для забезпечення виконання статутних функцій.

3. Законодавчими актами Української РСР можуть встановлюватися види майна, яке з міркувань державної або громадської безпеки чи відповідно до міжнародних договорів Української РСР не може перебувати у власності громадських об'єднань.

Стаття 29. Об'єкти права власності релігійної організації

1. Об'єктами права власності релігійної організації є культові споруди, предмети релігійної обрядовості, благодійного, культурно - просвітницького і виробничого призначення, жилі будинки, грошові кошти та інше майно, необхідне для забезпечення їх діяльності.

2. Релігійні організації мають право власності на майно, придбане ними за рахунок власних коштів, пожертвуване громадянами і організаціями або передане державою чи придбане на інших підставах, не забороненим законом.

3. На майно культового призначення, що належить релігійним організаціям, не може бути звернено стягнення за претензіями кредиторів.

Стаття 30. Здійснення права колективної власності

1. Колективний власник самостійно володіє, користується і розпоряджається об'єктами власності, які йому належать.

2. Право колективної власності здійснюють вищі органи управління власника (загальні збори, конференції, з'їзди тощо).

3. Окремі функції по господарському управлінню колективним майном може бути покладено вищими органами управління власника на створювані ними органи.

Розділ V. Право державної власності

Стаття 31. Державна власність в Українській РСР

До державної власності в Українській РСР належать загальнодержавна (республіканська) власність і власність адміністративно - територіальних одиниць. (комунальна власність).

Стаття 32. Суб'єкти права державної власності

1. Суб'єктом права загальнодержавної (республіканської) власності є держава в особі Верховної Ради Української РСР.

2. Суб'єктами права комунальної власності є адміністративно - територіальні одиниці в особі обласних, районних, міських, селищних, сільських Рад народних депутатів.

Стаття 33. Управління державним майном

1. Управління державним майном від імені народу (населення адміністративно-територіальної одиниці) здійснює відповідно Верховна Рада Української РСР і місцеві Ради народних депутатів Української РСР, а також уповноважені ними державні органи.

2. Державні органи, уповноважені управляти державним майном, вирішують питання створення підприємств і визначення цілей їх діяльності, реорганізації і ліквідації, здійснюють контроль за ефективністю використання і збереження довіреного їм державного майна та інші правомочності відповідно до законодавчих актів Української РСР.

Стаття 34. Об'єкти права загальнодержавної (республіканської) власності

1. Загальнодержавну (республіканську) власність складають: майно, що забезпечує діяльність Верховної Ради Української РСР та утворюваних нею державних органів; майно Збройних Сил, органів державної безпеки, прикордонних і внутрішніх військ; оборонні об'єкти; єдина енергетична система; системи транспорту загального користування, зв'язку та інформації, що мають загальнодержавне (республіканське) значення; кошти республіканського бюджету; республіканський національний банк, інші державні республіканські банки та їх установи і створювані ними кредитні ресурси; республіканські резервні, страхові та інші фонди; майно вищих і середніх спеціальних навчальних закладів; майно державних підприємств; об'єкти соціально-культурної сфери або інше майно, що становить матеріальну основу суверенітету України і забезпечує її економічний та соціальний розвиток.

2. У загальнодержавній (республіканській) власності може перебувати також інше майно, передане у власність Української РСР іншими державами, а також юридичними особами і громадянами.

Стаття 35. Об'єкти права комунальної власності

1. Об'єктами права комунальної власності є майно, що забезпечує діяльність відповідних Рад і утворюваних ними органів; кошти місцевих бюджетів, державний житловий фонд, об'єкти житлово-комунального господарства; майно закладів народної освіти, культури, охорони здоров'я, торгівлі, побутового обслуговування; майно підприємств; місцеві енергетичні системи, транспорт, системи зв'язку та інформації, включаючи націоналізоване майно, передане відповідним підприємствам, установам, організаціям; а також інше майно, необхідне для забезпечення економічного і соціального розвитку відповідної території.

2. У комунальній власності перебуває також майно передане у власність області, району чи іншої адміністративно - територіальної одиниці та іншими суб'єктами права власності.

Стаття 36. Розмежування відповідальності суб'єктів права державної власності.

Держава та її адміністративно - територіальні одиниці не відповідають за зобов'язаннями один одного.

Стаття 37. Правовий режим майна державного підприємства

1. Майно, що є державною власністю і закріплене за державним підприємством, належить йому на праві повного господарського відання, крім випадків, передбачених законодавством Української РСР.

Здійснюючи право повного господарського відання, підприємство володіє, користується та розпоряджається зазначеним майном, вчиняючи щодо нього будь-які дії, які не суперечать закону та цілям діяльності підприємства. До права повного господарського відання застосовуються правила про право власності, якщо інше не встановлено законодавчими актами Української РСР.

2. У разі прийняття державним органом, уповноваженим управляти державним майном, рішення про реорганізацію або ліквідацію державного підприємства, трудовий колектив має право вимагати передачі підприємства в оренду або перетворення його в інше підприємство, засноване на колективній власності.

3. Якщо державне підприємство визнане неспроможним (банкрутом), трудовий колектив має право вимагати передачі підприємства в оренду або перетворення його в інше підприємство, засноване на колективній власності, за умови прийняття на себе боргів банкрута і згоди кредиторів.

4. Спори, що виникають у випадках, зазначених у пунктах 2 і 3 цієї статті, між державним органом і трудовим колективом, вирішуються державним арбітражем.

Стаття 38. Власність членів трудового колективу державного підприємства

(Закінчення на 7-й стор.).

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ВЛАСНІСТЬ

(Закінчення. Початок на 3-й, 6-й стор.).

1. Прибуток, що залишається у державного підприємства після сплати податків та інших платежів у бюджет (чистий прибуток), надходить у розпорядження трудового колективу підприємства. Частина цього прибутку передається у власність членів трудового колективу в порядку і розмірах, визначених законодавчими актами Української РСР.

2. Сума прибутку, що належить членові трудового колективу, утворює його вклад. На суму вкладу членові трудового колективу, за його бажанням, може бути видано акції.

На вклад (акції) підприємство щороку виплачує проценти (дивіденди). Розмір частини прибутку, що спрямовується на виплату процентів (дивідендів), визначається за погодженням між адміністрацією підприємства і трудовим колективом.

3. За згодою члена трудового колективу його вклад (повністю або частково) може бути спрямовано на спорудження або придбання житлового будинку чи інших об'єктів соціально - культурного призначення. На цю суму вкладу проценти не нараховуються.

Член трудового колективу має право одержати свій вклад (вартість акцій) у порядку і строки, що визначаються спільним рішенням адміністрації і трудового колективу.

При ліквідації підприємства сума вкладу (вартість акцій) виплачується членам трудового колективу (спадкоємцям) з майна, що залишилося після розрахунків з бюджетом, банками та іншими кредиторами підприємства.

Стаття 39. Правовий режим майна державної установи

1. Майно, що є державною власністю, закріплене за державною установою (організацією), яка перебуває на державному бюджеті, належить їй на праві оперативного управління.

2. Державні установи (організації), що перебувають на державному бюджеті і можуть у випадках, передбачених законодавчими актами Української РСР, здійснювати господарську діяльність, мають право самостійно розпоряджатися доходами від такої діяльності і майном, придбаним за рахунок цих доходів.

3. Державна установа (організація) відповідає за своїми зобов'язаннями коштами, що є в її розпорядженні. При недостатності у державної установи (організації) коштів відповідальність за її зобов'язаннями несе власник.

Розділ VI. Право інтелектуальної власності

Стаття 40. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Суб'єктами права інтелектуальної власності визнаються громадяни, юридичні особи та держава.

Стаття 41. Об'єкти права інтелектуальної власності

Об'єктами права інтелектуальної власності є твори науки, літератури і мистецтва, відкриття, винаходи, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, результати науково - дослідних робіт та інші результати інтелектуальної праці.

Стаття 42. Законодавство Української РСР про інтелектуальну власність

Відносини щодо створення і використання об'єктів права інтелектуальної власності регулюються Цивільним кодексом Української РСР та спеціальним законодавством Української РСР.

Розділ VII. Право власності інших радянських республік, Союзу РСР, інших держав, їх юридичних осіб, спільних підприємств та міжнародних організацій

Стаття 43. Право власності інших радянських республік і Союзу РСР на території Української РСР

Відповідно до договорів між Українською РСР та іншими радянськими республіками, між Українською РСР та Союзом РСР в Українській РСР можуть розміщуватися і використовуватися об'єкти власності цих республік і Союзу РСР.

Стаття 44. Власність інших держав

Інші держави вправі мати на території Української РСР у власності майно, необхідне для здійснення дипломатичних, консульських та інших міжнародних відносин, у випадках і порядку, встановлених міжнародними договорами і законодавчими актами Української РСР.

Стаття 45. Власність міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав

1. Міжнародні організації та юридичні особи інших держав вправі мати на території Української РСР у власності будинки, споруди, інше майно соціально - культурного та виробничого призначення.

2. Законодавчими актами Української РСР може бути встановлено види майна, що не може перебувати у власності цих організацій та осіб.

Стаття 46. Власність спільних підприємств.

Спільні підприємства з участю юридичних осіб і громадян Української РСР та юридичних осіб і громадян інших держав можуть мати на території Української РСР у власності майно, необхідне для здійснення діяльності, визначеної установчими документами, якщо інше не передбачено законодавчими актами Української РСР.

Стаття 47. Правовий режим майна, що є об'єктом права власності інших держав, їх юридичних осіб, спільних підприємств та міжнародних організацій

Правовий режим розташованого в Українській РСР майна, що є об'єктом власності інших держав, їх юридичних осіб, спільних підприємств та міжнародних організацій, визначається законодавчими актами Української РСР, якщо інше не встановлено міжнародними договорами.

Розділ VIII. Захист права власності

Стаття 48. Загальні положення

1. Українська РСР законодавчо забезпечує громадянам, організаціям та іншим власникам рівні умови захисту права власності.

2. Власник може вимагати усунення будь-яких порушень його права, хоч би ці порушення і не були поєднані з позбавленням володіння, і відшкодування завданих цим збитків.

3. Захист права власності здійснюється судом, державним арбітражем або третейським судом.

4. В разі прийняття Українською РСР законодавчого акта, який припиняє право власності, держава відшкодовує власникові заподіяні збитки. Збитки відшкодовуються в повному обсязі відповідно до реальної вартості майна на момент припинення права власності, включаючи й неодержані доходи.

5. Положення щодо захисту права власності поширюються також на особу, яка хоч і не є власником, але володіє майном на праві повного господарського відання, оперативного управління, довічного успадковуваного володіння або на іншій підставі, передбаченій законом чи договором. Ця особа має право на захист свого володіння також від власника.

Стаття 49. Правомірність володіння майном

Володіння майном вважається правомірним, якщо інше не буде встановлено судом, арбітражем, третейським судом.

Стаття 50. Витребування майна з чужого незаконного володіння

1. Власник має право вимагати повернення (віндикації) свого майна з чужого незаконного володіння.

2. На вимоги про повернення майна з чужого незаконного володіння встановлюється трирічна позовна давність.

Стаття 51. Захист права довічного успадковуваного володіння земельною ділянкою

1. Громадянин не може бути позбавлений права довічного успадковуваного володіння земельною ділянкою поза його волею інакше, як на підставі рішення суду, у випадках, передбачених законодавчими актами Української РСР.

2. В разі вилучення за рішенням суду земельної ділянки для задоволення державних і громадських потреб колишньому володільцеві передається взамін інша рівноцінна за якістю земельна ділянка.

3. Збитки, заподіяні землеволодільцеві, підлягають відшкодуванню на загальних підставах.

4. Володілець земельної ділянки має право на компенсацію, пов'язану із зниженням якості землі, викликаним діяльністю підприємств, організацій, що призвела до зниження рівня екологічної захищеності території. Спори з приводу підстав виникнення права на компенсацію та її розміри вирішуються судом.

Стаття 52. Захист прав власника у разі вилучення земельної ділянки, на якій розташоване належне йому майно

Припинення права власності на будинок, інші будівлі, споруди або насадження у зв'язку з вилученням земельної ділянки, на якій вони розташовані, допускається лише у випадках і порядку, встановлених законодавчими актами Української РСР, і з попереднім відшкодуванням збитків в обсязі, передбаченому пунктом 4 статті 48 цього Закону.

В разі незгоди власника з рішенням, що тягне за собою припинення права власності, воно не може бути виконано до вирішення спору судом, державним арбітражем або третейським судом. При розгляді спору вирішуються також усі питання відшкодування власникові завданих збитків.

Стаття 53. Захист прав власника жилого будинку

Власник жилого будинку має право на компенсацію, пов'язану з зниженням цінності будинку, викликаним діяльністю підприємств, організацій, в тому числі такою, що призвела до зниження рівня шумової та екологічної захищеності території.

Стаття 54. Захист інтересів власника у разі аварій та за інших обставин надзвичайного характеру

У разі технологічних та екологічних катастроф та за інших обставин надзвичайного характеру, що виключають можливість здійснення власником його прав щодо володіння, користування і розпорядження майном, йому відшкодовується у порядку, встановленому законодавством Української РСР, вартість майна в обсязі, передбаченому пунктом 4 статті 48 цього Закону, або передається у власність інше рівноцінне майно.

Стаття 55. Випадки позбавлення права власності

1. Власник не може бути позбавлений права власності на своє майно, крім випадків, передбачених цим Законом та іншими законодавчими актами Української РСР.

2. Вилучення майна у власника допускається при зверненні стягнення на це майно за зобов'язаннями власника у випадках і порядку, передбачених цим Законом, а також Цивільним і Цивільно - процесуальним кодексами Української РСР.

3. За обставин надзвичайного характеру; у випадках стихійного лиха, аварій, епідемій, епізоотій майно в інтересах суспільства за рішенням органів державної влади може бути вилучено (реквізовано) у власника в порядку і на умовах, встановлених законодавчими актами Української РСР з виплатою йому вартості майна в обсязі, передбаченому пунктом 4 статті 48 цього Закону.

У випадках, передбачених законодавчими актами Української РСР, допускається оплатне вилучення майна у власника за рішенням суду чи іншого компетентного органу (службової особи). Власникові виплачується вартість цього майна у порядку і розмірах, встановлених законодавчими актами Української РСР.

4. У випадках, передбачених законодавчими актами Української РСР, майно може бути безоплатно вилучено (конфісковано) у власника за рішенням (вироком) суду, державного арбітражу чи іншого компетентного органу (службової особи) як санкція за вчинення правопорушення.

Стаття 56. Відповідальність державних органів за втручання у здійснення власником його правомочностей

Жодний державний орган не має права втручатись у здійснення власником, а також особами, переліченими у пункті 5 статті 48 цього Закону, їх правомочностей щодо володіння, користування й розпорядження своїм майном або встановлювати не передбачені законодавчими актами Української РСР додаткові обов'язки чи обмеження.

Державні органи несуть майнову відповідальність за шкоду, заподіяну їх неправомірним втручанням у здійснення власником і зазначеними особами правомочностей щодо володіння, користування й розпорядження майном в обсязі, передбаченому пунктом 4 статті 48 цього Закону.

Стаття 57. Відповідальність державних органів за видання актів, які порушують права власників

Якщо в результаті видання акта органом державного управління або місцевим органом державної влади, що не відповідає законові, порушуються права власника та інших осіб щодо володіння, користування чи розпорядження належним їм майном, такий акт визнається недійсним за позовом власника або особи, права якої порушено.

Збитки, заподіяні громадянам, організаціям та іншим особам у результаті видання зазначених актів, підлягають відшкодуванню в обсязі, передбаченому пунктом 4 статті 48 цього Закону, за рахунок коштів, які є в розпорядженні відповідного органу влади або управління.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
7 лютого 1991 року.

Експрес-новини

Генеральний секретар НАТО М. Вернер вказав на важливість включення СРСР до нової системи європейської безпеки. Він заявив, що було б помилкою викликати у радянського керівництва враження, що західні держави хочуть ізолювати Радянський Союз. За словами генерального секретаря НАТО, економічні реформи в СРСР можуть бути здійснені тільки у взаємозв'язку з рештою Європи.

* * *

Голова Федеральних зборів ЧСФР Дубчек закликав Європейську раду сприяти прискоренню інтеграції СРСР та інших східноєвропейських країн у Європу. Виступаючи у Страсбурзі на засіданні Консультативної Асамблеї, Дубчек заявив, що СРСР є частиною Європи і в інтересах усіх, «щоб він розвивався без конфронтації і став на шлях демократії». Делегація ЧСФР брала участь у засіданні Консультативної Асамблеї у ролі члена Європейської ради.

* * *

У доповіді Президії Югославії, направленої до Скупщини країни, говориться, що становище в СФРЮ критичне і потребує відновлення конституційного порядку. В доповіді йдеться про необхідність застосування надзвичайних заходів для гарантування дотримання республіками федеральних законів і зміцнення оборони країни. Проте колективне керівництво не повідомляє, про які заходи іде мова. Очікують, що Голова Президії Югославії Йович докладніше повідомить депутатів про це у четвер.

* * *

Як повідомило агентство Ассошіейтед Пресс, ліберальний партійний блок Грузії назвав одного із своїх лідерів Іраклія Шенгелая кандидатом на посаду президента республіки. Президентські вибори в Грузії призначені на 26 травня.

* * *

Сполучені Штати і Болгарія підписали торговельну угоду, згідно з якою сторони надають одна одній статусу найбільшого сприяння у торгівлі.

* * *

У Бухаресті і Тімішоарі відбулись антиурядові демонстрації. На них скандували «Геть президента Ілієску» і вимагали повернення колишнього румунського короля Міхая.

ЗНАЙОМТЕСЬ: БАВАРІЯ

У зв'язку з перебуванням делегації Верховної Ради Української РСР у Баварії друкуємо розповідь про цю федеральну землю Німеччини.

Баварія — найбільша федеральна земля Німеччини, розташована на півдні країни. Її територія становить 70.553 квадратних кілометри і дорівнює, наприклад, територіям Бельгії і Голландії, разом узятих. У Баварії живуть і трудяться 11 мільйонів чоловік. Протяжність кордонів Баварії становить 2.717 кілометрів. Столицю Баварії Мюнхен багато хто в Німеччині справедливо називає неформальною столицею ФРН.

Безперечно, підтримкою більшості виборців у Баварії протягом багатьох років користується Християнсько-соціальний союз (одна із партій правлячої коаліції). На останніх виборах до ландтагу в жовтні 1990 року ця партія набрала 54,9 відсотка голосів виборців. Це дало можливість союзу сформувати однопартійний земельний уряд.

Загалом вибори в Баварії показали тенденцію до зростання популярності правлячих партій. Це пояснюється в першу чергу тим, що ХСС і ВДП дісталися всі лаври від об'єднання двох німецьких держав, що відбулося 3 жовтня минулого року.

Жодна із земель Німеччини не змінила так кардинально структуру своєї економіки останнім часом, як Баварія. З суто аграрної землі вона перетворилася на високорозвинуту індустріальну область. Навіть незважаючи на те, що Баварія є найбільшим виробником сільськогосподарської продукції в Німеччині, її частина складає всього 2,5 відсотка економічного виробництва федеральної землі. Близько 42 відсотків суспільного продукту, що виробляється в Баварії, становить промислове виробництво, а 55,5 відсотка — сфера послуг. У Баварії сильно розвинуті галузі, засновані на новітніх технологіях, як, наприклад, мікроелектроніка, лазерна техніка, біотехнологія, виробництво нових матеріалів. Поряд з ними всесвітньовідомими стали для Баварії традиційні галузі — електроніка, медицина, техніка зв'язку, хімічна промисловість, виробництво вантажних автомобілів та ін. Конкурентоспроможність баварської економіки у багатьох випадках забезпечується за рахунок використання у сфері виробництва нових технологій. Земельний уряд Баварії завжди надавав і надає питанням, пов'язаним з подальшим розвитком науково-технічного прогресу, першорядного значення, завдяки чому Баварія стала одним з могутніх науково-дослідних центрів Європи.

Певний інтерес для взаємодії у сфері науки між Україною і Баварією може являти собою співробітництво з науково-дослідними центрами — Інститутом плазменої фізики імені Макса Планка в Гархінгу, Товариством дослідження проблем випромінювання навколишнього середовища в Нойхарберзі і німецьким дослідним і випробувальним Інститутом повітроплавання і космонавтики в Оберваффенхофені. До них слід додати тринадцять інститутів різних напрямів Товариства імені М. Планка, ряд інших наукових підприємств.

У різних галузях промисловості Баварії зайнято 1,4 мільйона чоловік. Обсяг промислового виробництва становить більш як 250 мільйонів марок, що дорівнює 17 відсоткам промислового виробництва ФРН (до об'єднання Німеччини). Продукція промислового виробництва Баварії здебільшого орієнтована на експорт. Варто підкреслити, що експортна квота Баварії вища, ніж середній показник по Німеччині. Так, експорт продукції 1989 року становив суму, яка перевищує 91,8 мільярда марок при імпорті 69,1 мільярда марок.

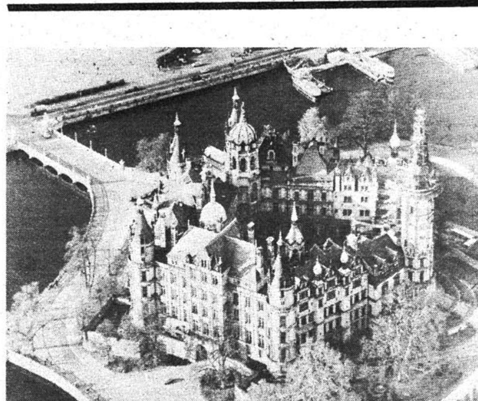
Особливий інтерес для України у зв'язку з розгортанням конверсії може викликати електротехнічна промисловість, що займає провідне місце в промисловому виробництві Баварії. У ній зайнято близько 19 відсотків працюючих у промисловості. Кожне четверте робоче місце в електротехнічній промисловості ФРН — у Баварії. Небезінтересна для економіки України така галузь, як машинобудування. У ній працюють 13,7 відсотка зайнятих у промисловості. Особливо розвинута тут така галузь, як верстатобудування. Поряд з цим всесвітньовідомі баварські друкарські машини, дизельні двигуни для кораблів, турбіни. У сфері виробництва транспортних засобів зайнято 11 відсотків працюючих. Ця галузь виробляє широкий спектр продукції: від легкових до великовантажних автомобілів.

Важливими галузями промислового виробництва Баварії є також виробництво металопродукції, точна механіка і оптика, літаки і космічна техніка. У Баварії розвинуті текстильна і швейна промисловість, виробництво пластмас і деревообробна промисловість. Ця земля традиційно славиться своїми виробами з порцеляни (95 відсотків виробництва ФРН) і технічною керамікою (80 відсотків). Важливе місце в промисловому виробництві Баварії займає хімічна промисловість, у якій зайнято близько 70 тисяч чоловік.

Незважаючи на те, що із аграрної в минулому Баварія стала високопродуктивною індустріальною землею, вона все ж зберігає за собою місце аграрної землі номер один у ФРН. Кожне шосте робоче місце в Баварії залежить від сільського господарства. 90 відсотків її території, або 6,2 мільйона гектарів, використовуються у сільському господарстві, лісництві, садівництві і для розведення риби. Вартість сільськогосподарської продукції становить 15 мільярдів марок на рік. У Баварії виробляється одна третина молока, 25 відсотків зернових, 34 відсотки яловичини, 17 відсотків свинини ФРН (без урахування сільськогосподарського потенціалу колишньої НДР). Тут щорічно вирощується 30 тисяч тонн хмелю, що становить 95 відсотків загального виробництва ФРН і четверту частину світового. Велика увага надається поліпшенню порід тварин. У 20 країн світу експортується племінна рогата худоба. У 1989 році експорт сільськогосподарської продукції Баварії становив 6 мільярдів марок.

Певний інтерес для України може викликати також і політична сфера. Зокрема, розподіл функцій між федеральним і земельним урядами в різних сферах економічного, громадського і політичного життя, у зовнішніх відносинах, зовнішньоекономічній діяльності.

Фотоінформація

ПЕРЛИНА СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ

Одна з найбільш визначних пам'яток історії і культури розташована в німецькому місті Шверині. Це старовинний замок. Особливістю архітектури є те, що він стоїть на восьми тисячах паль.

Фото ТАРС.

Інформ-шоу

КОНКУРЕНЦІЇ НЕ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ

Конкуренції з боку України поки що не передбачається — до такого висновку дійшли провідні золотовидобувні фірми Південно-Африканської Республіки після оголошення про відкриття в нашій республіці родовищ золота.

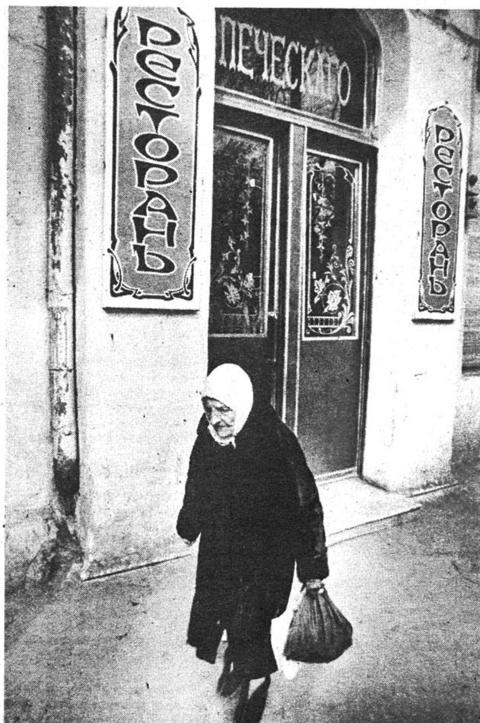
Як повідомляє інформаційне агентство САПА, хоча запаси цього дорогоцінного металу на Україні знаходяться на глибині 40—100 метрів і майже дорівнюють південноафриканським, однак через нестабільну політичну обстановку в СРСР, нерозвинуту інфраструктуру та брак коштів розробка знайдених родовищ розпочнеться не раніше, ніж через 10 — 20 років.

ГРОШІ НА ДІЖКУ

Бажаєте мітингувати — будь ласка, але заплатіть спочатку гроші. Таке рішення прийняли братіславські власті у зв'язку з переведенням міського господарства на ринкові рейки. Віднині за всі маніфестації та мітинги, що відбуваються на площі Словацького національного повстання, доведеться платити чималі суми. Таким чином під загрозою опинилося проведення в центрі міста регулярних мітингів, які організує словацький Форум робітників. До речі, щоб провести останній мітинг Форуму, гроші довелося збирати прямо серед присутніх.

СВІТЛА, БІЛЬШЕ СВІТЛА!

Ця фраза, яку нібито перед смертю сказав великий Гете, надихнула мешканців невеликого іспанського міста Есконді́с. За повідомленням інформаційного агентства ЕФЕ, вони влаштували народне гуляння, засвітивши 2956 свічок і вимагаючи при цьому поліпшити вночі освітлення вулиць містечка. Протест досяг своєї мети: наступного дня власті пообіцяли встановити десятки нових стовпів з люмінісцентними лампами.

ЧИ ЛИЧИТЬ РЕСТОРАНУ МИЛОСЕРДЯ?

Едуард Хачатрян явно не прагне увійти в історію Одеси. Бо заснований ним кооперативний ресторан назвав не своїм іменем, як дехто з колег наполягав, а іменем Печеського. Правда, над входом значиться «Печескаго». І це не випадково, адже ще в першій половині минулого століття тут була ресторація саме з такою назвою, за архівними свідченнями її відвідувачів, — одна чи не з найяскравіших зірок першої величини на тодішньому небосхилі одеської гостинності.

— Так що ми, по суті, лише прагнемо відродити оту давню ресторацію та її забуті традиції, — каже нам Е. Хачатрян, керуючий справами кооперативу «Райдуга».

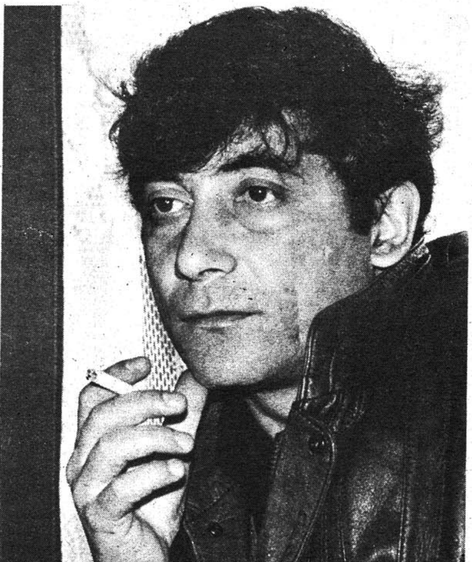
При чому, скажете, тут кооператив? Та при тому, що ресторан — одне з його підприємств. Є ще й створені кооператорами на орендованих у двох господарствах під Одесою землях сільськогосподарські комплекси — тваринницькі ферми, овочеві плантації, зариблений ставок...

— З цього, власне, й почали, адже нині відомо, без бази прогориш.

Хачатрян знає, що каже. Починав вантажником, опанував економіку в інституті народного господарства, пробився після цього в керівники в громадському харчуванні. І раптом крутий поворот: став кооператором. Він та його однодумці взяли кредит у держави, заснували ресторан «Кристина». Тут і відчули, що таке ціни на Привозі. Спасіння почали шукати в землі. Ще кредиту не добились, тож і пустили «Кристину» з молотка іншим кооператорам, розрахувались за кредит, а решту вклали в сільськогосподарське виробництво. З'явились власні продукти — повернулись до ідеї власного ресторану. Пригледіли занехаяну «забігайлівку», яку не раз уже прикривала санінспекція. Та хоч «заклад» і муляв очі Жовтневій райраді — самий же центр, на розі Дерибасівської й Гаванної! — одначе випускати зі своїх рук навіть таке «добро» вони не квапились. Хлопці-кооператори пішли ва-банк. «Беремося безкоштовно щодня годувати обідами 300 престарілих самотніх, які цього потребують». На таку пропозицію райрада «клюнула». Отак тепер і працюють: увечері «забирають» гроші в тих, у кого їх багато, а вдень на них годують убогих. Правда, згадують, аби прилучити останніх, довелось спочатку посилати по домівках спеціальних гінців-агітаторів. Тепер же таких гостей у «Печескаго» вже майже 400, серед них немало й багатодітних сімей. У середньому на обід кожного витрачається

тут близько семи карбованців. Відвідувачі можуть замовити дієтичні страви, взяти харчі додому. А дні народження, свята ресторатори прикрашають ще й персональними дарунками. Обслуговування не гірше, ніж увечері, коли приймають «вишукану публіку», хіба що чарки та нічного вар'єте бракує.

Отож, виходить, милосердя ресторану таки до лиця, і хто знає, чи не захочуть колись нащадки саме з цієї причини чимось та й завдячити тим, хто в нинішній скрутний час ділиться своїми достатками з ближнім?

Адже згадав ось Едуард Хачатрян про Печеського.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Юхим ШВАРЦМАН.

Одеса.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

І БУВ ГАЛАС, І БУЛО СЛІДСТВО...

Другого жовтня минулого року на Білоцерківську міськраду, що на Київщині, налетів «шквал гласності». Події в місті висвітлювали місцеві і республіканські газети, Білоцерківське кабельне телебачення, молодіжна республіканська телепередача «Гарт», ТСН. І привід був неабиякий: на території місцевого пологового будинку знайдено чотири дитячі поховання. На квітковій клумбі, на газоні, біля паркану на глибині 20—40 сантиметрів у спеціальних лікарняних пакетах виявили одинадцять напівзотлілих дитячих трупиків. Я бачив фотографії «знахідок» — моторошна картина, не для людей зі слабкими нервами...

Представники місцевої організації Руху, які, певно, за «наводкою» когось із медперсоналу, «виявили» поховання, захопили приміщення, закрили в кабінетах медперсонал, відібрали частину документації, організували несанкціонований мітинг прямо на території пологового будинку. Перед камерою телебачення і очима майбутніх мам проводилися розкопки, на паркані з'явився плакат «Білоцерківчани! Протестуймо! Тут вбивають наших дітей!». Того ж дня, 2 жовтня, надійшов офіційний запит народного депутата УРСР Л. Скорик. По Білій Церкві поповзли моторошні чутки. Вбивство дітей... Мафія лікарів-бузувірів... Приховують дійсний стан дитячої смертності...

Третього жовтня зібралася на екстрене засідання президія міськради. Прокуратурою міста порушено кримінальну справу № 52-908, заслухано представників міської організації охорони здоров'я, Руху, пологового будинку. А з міста тим часом майбутні мами поїхали народжувати дітей в інші міста.

І ось 10 квітня 1991 року в кабінеті заступника голови Білоцерківської міськради В. Савчука відбулася підсумкова зустріч представників місцевого кабельного телебачення П. Коваленка та А. Вітряченка із слідчим прокуратури П. Скальським і новим головним лікарем пологового будинку Г. Самсоновим.

Слідство, що тривало три місяці, з'ясувало: всі одинадцять похованих — так звані «гінекологічні відходи», тобто мертвонароджені, пізні плоди-викидні та діти, що померли внаслідок перинатальної (до семи діб з дня народження) смерті. На останках не виявлено жодних ознак насильницької смерті. А поховані вони на газонах і клумбах тому, що ні на місцевому цвинтарі, ні в самому пологовому будинку не було спеціально передбачених для цього місць і пристроїв. Грізна, за словами П. Скальського, інструкція Міністерства охорони здоров'я «Санітарні правила утримання територій населених місць» від 5 червня 1986 року, у частині, що регламентує поховання гінекологічних відходів, говорить: при пологових будинках **бажано** мати спеціальні печі для спалювання. А ми — це ми у всьому: бажане сприймаємо, як бажане, тому вказані спеціальні печі не були навіть заплановані під час будівництва медзакладу. Спеціальне ж місце для поховання, де їх робили відповідні люди з медперсоналу, зруйнували під час будівництва центральної міської лікарні. А потім медсестра, яка відповідала за поховання, надовго захворіла, контролю не було ніякого, тому ховали де, хто і як кому заманеться...

Встановило слідство також серйозні порушення в обліку цих нещасливих для матерів випадків народження дітей. Усі одинадцять фактів невдалих пологів були зареєстровані у ЗАГСі колишнім заступником головлікаря О. Засипкіним тільки 2—10 жовтня минулого року, тобто вже після виявлення поховань. І тільки в процесі слідства всі матері отримали післяпологову компенсацію за місцем роботи на загальну суму 800 карбованців. А мало це статися відразу після невдалого народження, як повинно реєструватися у тридобовий термін.

Слідство, що опитало безліч людей, встановило матерів так по-варварськи похованих дітей, провело кілька медичних і судово-медичних експертиз, закінчилося тим, що злочину в діях підозрюваних не знайшло. Тільки порушення морально-етичних норм поховання, що... не призвели до епідемій, і послаблення контролю за похованнями та обліком мертвонароджених і випадків перинатальної смертності. За це винні, головний лікар Н. Крапотухіна та її заступник О. Засипкін, були звільнені з роботи. Як повідомив головлікар пологового будинку Г. Самсонов, медперсонал, органи охорони здоров'я, та міська влада зробили належні висновки з того, що трапилося. На міському цвинтарі обладнано спеціальне місце для поховань гінекологічних відходів, так звану «яму Беккера», для самого будинку виділено три додаткові посади педіатрів-неонатологів, що дає можливість цілодобового чергування та догляду за новонародженими. Та й недавно збудований пологовий будинок пристойно укомплектовано кадрами, необхідним медичним обладнанням, медперсонал готовий подати будь-яку висококваліфіковану допомогу матерям. До речі, жодних скарг до медперсоналу з боку потерпілих матерів слідство не зафіксувало. Їх просто не було. «Тому не треба боятися і їхати народжувати дітей до пологових будинків інших міст,— запевнив Г. Самсонов,— можна спокійно робити це в Білій Церкві».

Так закінчилася ця справді гучна історія. Я уважно ознайомився з товстезною текою кримінальної справи, тому підстав сумніватися в об'єктивності слідства не маю. Однак залишилися сумніви і запитання, так би мовити, морально-етичного плану. Хоча б уже тому, що сама кримінальна справа була порушена за статтею 227 Кримінального кодексу, яка передбачає покарання за... порушення правил боротьби з епідеміями. Тобто за недотримання санітарних норм. А мова ж йшлася про людей, про маленьких громадян планети, які так невдало прийшли на цей світ. Так, вони народилися мертвими, але людьми! То чому ж не можна їх поховати по-людськи, а не таємно закопувати, як якісь «гінекологічні відходи»? Як на мене, то так ми ще не скоро дійдемо до правової держави, якщо закони наші не гарантуватимуть захист людей від варварського ставлення до себе. Особливо до дітей...

Незрозуміле й те, чому не було остаточно з'ясовано, чи були факти приховування показників дитячої смертності. Серед документів справи бачив довідку лікарів, які кваліфікували дії своїх колег з Білої Церкви як «варварське поховання», «злочинне ставлення» до мертвих дітей, що поставило лікарів «фактично на шлях покриття дитячої смертності». І підстави для такої думки вагомі: причину смерті плодів не з'ясовували шляхом паталого-анатомічних розтинів. Чому? Адже такі дії — азбука медичної роботи.

Не дано було оцінки й «подвійній бухгалтерії» статистичних даних народжуваності немовлят, коли їх остаточно враховували і реєстрували не відразу після народження у встановлений термін, а тоді, коли було ясно, що ті виживуть і не «зіпсують» загальну картину. Доки ж ми людське життя будемо заносити до якихось показників планів і зобов'язань? Кому очі замилюємо? Адже, можливо, тільки тоді, коли ми знатимемо справжні цифри дитячої смертності, то й зрозуміємо, що без дітей не буде у нас майбутнього, і не триматимемо ми нашу охорону здоров'я на огидному залишковому принципі.

Окремо слід сказати й про дії білоцерківських рухівців. Добре й архіважливо те, що вони допомогли виявити цей моторошний факт. Але навіть заради «боротьби з партократією» чи треба було обвішувати паркан пологового будинку плакатами про вбивство в ньому наших дітей, проводити галасливий мітинг під вікнами? Бо в тій лікарні були не просто хворі, а вагітні матері. Навіщо ж їх дітей, ще ненароджених і немовлят, зустрічати розбурханістю нашого недолугого політичного життя, спекуляцій і суперечок? Партократи партократами, а дітям потрібне дитинство з самого початку. Жаль, що закон ніяк не відреагував на безпідставне звинувачення медперсоналу у вбивстві дітей...

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
м. Біла Церква Київської області.

ІДЕЇ ТА «БЕНЗИН» — НАШІ

Говорять, як відомо, навпаки: ідеї наші, бензин — ваш. Ми, мовляв, підкажемо, порадимо, а ви вже робіть. На слова, коротше, мастаків вистачає з горою, а як до діла, то майже нікого нема. Та щойно народні депутати Дніпропетровської обласної Ради, здається, спростували подібний невеселий афоризм.

Ще наприкінці минулого року вони оголосили всю область зоною екологічного лиха. Зауважу, що не випадково. Тут надрам, землі, річкам тощо, відтак і людям шкоди заподіяно чимало.

Дніпропетровські депутати підготували власний проект закону республіки «Про статус території, визначеної як зона екологічного лиха», котрий збираються найближчим часом подати на розгляд колегам Верховної Ради України. Автори проекту попрацювали сумлінно, професійно. Залучали до аналізу пропозицій учених і практиків народного господарства. Нарешті, передали свій проект на попередній розгляд у всі без винятку постійні комісії обласної Ради.

Залишається сподіватися, що проект закону, підготовлений у Дніпропетровську, зацікавить народних депутатів України. З-поміж багатьох слушних положень виділю лише одне: проект передбачає, що з територій, проголошених зонами екологічного лиха, слід скорочувати відрахування податків — на 60 відсотків у республіканський і на 80 — у союзний бюджети. Щоб ці кошти негайно спрямовувати на відновлення навколишнього середовища.

А як же інакше рятуватися від біди?

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

НЕ КУПИЛИСЬ

З солідним бартерним товаром прибув на сесію Локнистенської сільради Менського району генеральний директор Чернігівського радіоприладного заводу М. Бутко. Він просив віддати під дачі 120 гектарів родючої землі над Десною. Обіцяв 200 телефонів, цеглу, медобслуговування. Та депутати не купились. Можливо, чекають вигідніших пропозицій. Земля нині в ціні.

НАЙВАЖЛИВІШЕ З МИСТЕЦТВ

Голова Городнянської райради В. Дорошок запросив керівників місцевих підприємств, установ та організацій переглянути кінострічку місцевих аматорів про санітарний стан міста. Побачене настільки вразило глядачів, що невдовзі декого з них городнянці побачили з граблями в руках. Вирішили: мабуть, сюди їде генеральний секретар. А сміття у місті тепер таке ж дефіцитне, як і гарні фільми.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

Погляд зацікавленого—

ФЕСТИВАЛЬ: ЩО ДАЛІ?

Нинішнє становлення (саме становлення, а не відродження) української популярної музики відбувається майже на голому місці.

Внесок у музичну культуру має місце лише тоді, коли музикант про нього не думає, а натомість бере до рук гітару або сідає за клавішні, стає до мікрофона і співає про те, що йде від душі. Ось тоді й з'являються ті своєрідні спонтанні знахідки, що й звуться внеском.

Слід сказати те, що свою творчу убогість і низький виконавський рівень вони безуспішно намагались компенсувати псевдоукраїнським «прикидом», «актуальною» тематикою, неприкритими мелодійними запозиченнями, що доходили до плагіату.

Треба не вдаватися в культурологічне «хохляцтво», а підіймати нашу національну культуру на рівень культур європейських держав, як вона на те й заслуговує.

1. А ЩО МАЄМО НИНІ?

Почати, мабуть, треба з того, що смерть Володимира Івасюка завдала такого болісного удару українській популярній музиці, від якого вона й досі, незважаючи на явні, здавалося б, досягнення за останні два-три роки, не може оговтатися. В усякому разі, того успіху, якого дійшов свого часу цей талановитий композитор, органічно поєднавши в своїх піснях біт-музику кінця 60-х — початку 70-х років з українським національним мелодійно-пісенним колоритом, не вдалося (і, мабуть, вже не вдасться) повторити нікому. В одну й ту саму річку неможливо увійти двічі, тим більше — одним і тим самим шляхом. Та й немає в цьому сенсу.

На жаль, Івасюк, який був на той час єдиним справжнім поп-композитором на Україні, не залишив після себе учнів, які б гідно змогли продовжити його справу. Натомість впродовж останніх десяти років на слухачів линув і продовжує линути потік естрадної, так званої «совкової» пісенної убогості, замішаної на гірших традиціях вітчизняного поп-корну десяти-п'ятнадцятилітньої давності та сількклубівському етнографізмі. Це й відвернуло від української популярної музики як слухачів, так і самих артистів (варто згадати Софію Ротару, яка на початку своєї кар'єри здобула популярність не тільки в республіці, а й за її межами, виконуючи саме українські пісні, а нині через згадані вище причини співає російські). Отже, нинішнє становлення (саме становлення, а не відродження) української популярної музики відбувається майже на голому місці.

Перший республіканський фестиваль української сучасної пісні «Червона рута», що проходив позаторік у Чернівцях, став поштовхом до зростання в республіці кількості рок- і поп-груп, які почали співати українською мовою. Правда, більшість з них раніше були типовими російськомовними командами, але «спіймали момент». Кажуть, що вони, мовляв, несподівано відчули себе українцями і прагнуть внести свій внесок в національну популярну музику. Але переважна частина новітніх українських, насправді ж — україномовних, груп і виконавців продовжують орієнтуватися в музичному плані на своїх російських колег, які протягом багатьох років встигли надбати багатий досвід гастрольної та студійної роботи, а також завоювати солідний ринок збуту своєї продукції в масштабах Союзу, у тому числі й на Україні, а нині ще й за кордоном. Подруге, популярна музика — мистецтво «тусовочне», а в нас, власне, українська «рок- і поп-тусовка» так і не сформувалась (якщо вже бути до кінця справедливим — вона тільки-тільки починає формуватися). І по-третє, жанр, про який іде мова, незважаючи на певне національне забарвлення, що його він набуває в різних куточках світу, залишається космополітичним за своєю суттю (я не вкладаю в це слово негативного значення). В контексті цих обставин і є сенс розглядати сьогодні все те, що відбувається нині на українській пісенній сцені.

Що ж до внеску, то він має місце лише тоді, коли музикант про нього не думає, а натомість бере до рук гітару, або сідає за клавішні, стає до мікрофона і співає про те, що йде від душі. Ось тоді й з'являються ті своєрідні спонтанні знахідки, що й звуться внеском. Але навряд чи можна цього чекати від тих колективів та виконавців, які вичавлюють із себе тексти, написані українською мовою й покладені на гармонії, що сто разів зажджені в російській популярній музиці.

Природно, що перша всереспубліканська «Червона рута» не могла не спричинити появи собі подібних фестивалів, але в менших масштабах. По всій Україні тепер проходять міські, районні, обласні (за принципом адміністративно - територіальної «матрьошки») відбіркові «Рути», переможці яких отримають можливість показати свої творчі здобутки на другому республіканському фестивалі української сучасної пісні, що відбудеться в серпні цього року в Запоріжжі.

Проте фестивальна, правильніше — фестивально-конкурсна система викликає суперечливе ставлення до себе. З одного боку, вона — ледь не єдиний спосіб, за якого в країні відбираються для «розкрутки» більш-менш вдалі виконавці. Але з другого, — міжнародна практика довела несумісність «тусовочного» поняття «фестиваль» (від латинського «фієста» — «свято») з конкурентно-нервозним «конкурс». Якщо на фестивалях музиканти збираються з тим, щоб обмінятися творчим досвідом, простіше кажучи, — людей подивитись і себе показати, то конкурсанти, як правило, стурбовані одним: як сподобатися журі і обійти конкурентів.

Одна з таких «Рут» місцевого значення проходила місяць тому в Полтаві. Думаю, що на ній з усією повнотою проявилися як основні напрями, за якими сьогодні розвивається популярна музика в республіці, так і деякі риси, характерні для подібних фестивалів.

2. ПОЛТАВА: ДОСВІДНИЙ ЗРІЗ

Є ще одна небезпека, що загрожує «Рутам» будь-якого рівня, і про яку я забув згадати в попередньому розділі. Якщо пам'ятаєте, в «застійні» роки були в ходу так звані «конкурси патріотичної пісні». Так от, не хотілося б, щоб нинішні фестивалі української популярної музики ставали своєрідним продовженням тих конкурсів у нових умовах, коли на сорочку-вишиванку вже не обов'язково чіпляти комсомольський значок з тим, щоб показати членам журі свою високу (чи глибоку, чи широку: це вже кому як подобалось) ідейну спрямованість, а об'єктом любові замість Союзу непорушного або ж російських берізок виступає припудрена, прикрашена, причепурена ненька Україна. Картина ж нашого буття, сповненого радіацією, екологічними катастрофами, наркоманією, політичними психозами, аж занадто далека від «червонокалинової ідилії», яку змальовували у своїх «патріотичних» піснях деякі виконавці — учасники Полтавського обласного фестивалю. Важко сказати, чого, скажімо, було більше в рядках однієї з пісень, в якій мова йшла про «край, де прожив щасливо стільки літ» — прихованої іронії, чи дитячої наївності? І в такому дусі — добра частина пісень!

А взагалі на полтавській «Руті» було всього: звукопідсилюючої апаратури, про яку більшість учасників фестивалю могли тільки мріяти, і фірмових японських синтезаторів, різнокаліберних гітар, від традиційних «Лід Стаірів» до ультрасучасних «Крамерів», яскравих клубних костюмів «а ля юкрейн», різнокольорових шароварів. Але чогось усе-таки не вистачало. Можливо, власне, музики?

Не вдаючись до детального аналізу виступів, зазначу лише, що на Полтавському фестивалі-конкурсі можна було визначити чотири основні тенденції, які, цілком ймовірно, властиві й іншим «Рутам», що проходять в областях.

Перша — «аби відіграти». Або, як стверджує олімпійське гасло, «головне не перемога, а участь». З усією впевненістю можна сказати, що цієї тенденції дотримувалась майже половина учасників, відкидаючи принцип «твори, придумуй, пробуй». Нема сенсу переараховувати їх та аналізувати представлені ними програми. Слід сказати лише те, що свою творчу убогість і низький виконавський рівень вони безуспішно намагались компенсувати псевдоукраїнським «прикидом», «актуальною» тематикою, неприкритими мелодійними запозиченнями, що доходили до плагіату.

Другу тенденцію сформували групи переважно комерційної спрямованості. Їм властиві добра зіграність, здатність працювати над сценічною постановкою своїх пісень, а також швидко орієнтуватися в мінливій музичній кон'юнктурі. Найхарактерніша з них — лубенська поп-група «Сервіс». Текстову основу її шлягеру «Гетьман», як видно з назви, склав популярний нині козацький сюжет, а мелодія до нього була зроблена в маршово-танцювальному стилі «ескадрон»: цій пісні вже сьогодні можна надати повноцінну розкрутку на дискотеках.

Третій напрям — пошуковий, «на роздоріжжі». Багатопланові колективи, які здатні робити як комерційну музику, так і значущі речі. Таким є «Ескорт» з міста Кобеляки. Одна з пісень, зроблена на вірші Т. Шевченка — цікавий зразок вдалого, на мій погляд, поєднання української мелодійної співучої традиції з сучасними ритмами. Принаймні важко пригадати щось подібне на республіканській естраді.

В іншому ключі працює кременчуцька «Молодість», у музиці якої неважко було помітити вплив західних нероматичних виконавців.

Нарешті, четвертий напрям, нечисленний, але власне творчий. На полтавській «Червоній руті» він був представлений двома групами. Перша — «Імперія», лауреат Гран-прі фестивалю і справжнє його відкриття. Композиція з трьох частин, яку вона виконувала на фестивалі, являє собою яскравий зразок інтелектуального року, явища досі невідомого на українській рок-сцені.

Другий яскравий колектив, який теж можна вважати відкриттям полтавської «Рути» — рок-група «Екзем», до складу якої входять студенти Полтавського музучилища імені М. Лисенка. Слухаючи її, мимоволі напрошувались паралелі з «Братами Гадюкіними», але музика «екземівців» складніша й емоційніша. Група видала в зал крутий музичний вінегрет (хард-глем-джаз-реп-панк-рок — ось так!), приправлений емоційним музичним шоу. Виступ пройшов на єдиному подиху — енергійно, хвацько, напористо. Щоправда, не обійшлося й без накладок — підвела апаратура, та й зіграності бракувало (а в музиці, яку виконував «Екзем», саме це має велику роль). Втім, свої огріхи музиканти й самі усвідомлювали. Головне — що в їхній роботі відчувався справжній дух рок-н-ролу.

Серед авторів-виконавців, яких на фестивалі було лише п'ятеро, найцікавішим виявився Олександр Овчаренко, який свого часу співпрацював з київським бардгуртом «Рутенія».

3. ЗАМІСТЬ РЕЗЮМЕ

Що, власне, з усього сказаного випливає?

По-перше, кожний артист, який поважає себе й своє мистецтво, скаже вам, що грати грамотно, «не мимо нот», і робити музику — це не зовсім одне й те саме. Звичайно, під час конкурсних виступів журі та глядачі мають можливість переконатися, що значна частина учасників добре грає на своїх інструментах, гарно співає. Але виникає запитання: невже їм так треба було пориватися на фестиваль тільки для того, щоб показати, як вони це вміють?

Тут слід зазначити, що в жанрі популярної музики особливого значення набуває настрій (скоріше навіть — намір), з яким артист виходить на сцену: доки існує бажання здивувати, вразити, зіграти й показати щось таке, чого або ще ніколи, або принаймні вже давно бачили, і тим самим завоювати аудиторію — доти живе естрада, живе поп і рок, і взагалі музика. Це — по-друге. Але цього «почуття завойовника» не помітно за рідкісними щасливими винятками.

І третє. Якось один театральний режисер сказав приблизно так: «Нам треба не вдаватися в культурологічне «хохляцтво», а піднімати нашу національну культуру на той рівень, якого вона справді заслуговує, з тим, щоб гідно стати в один ряд з культурами європейських держав». Цей вислів з повним правом можна віднести й до української популярної музики, що повolі, але впевнено робить свої перші кроки. Хотілося б, щоб його не забули, щоб ним керувалися як організатори майбутніх «Рут» місцевого й республіканського рівнів, так і артисти, що на них виступатимуть.

Юрій КОРЖИКОВ,
журналіст.

Полтава.

На фото: Композитор «Імперії» Віталій Білошицький.

Фото Анатолія ГРЕБІННИКА.

ОБМИНУВШИ «РИФИ» І «БАР'ЄРИ»...

БАСКЕТБОЛІСТКИ КИЇВСЬКОГО «ДИНАМО» – ЧЕМПІОНКИ СРСР!

Важким був шлях наших землячок і їхнього наставника Володимира Рижова на вершину, але тим приємніший цей великий успіх. Київські баскетболістки довели і собі, і суперницям, і «винахідливим» організаторам змагань, які буквально на фініші «організовували» для української команди штучні «бар'єри» і «рифи», що вони найсильніші.

Таким тріумфальним проходженням всіма етапами чемпіонату можна пишатися. Подібне до снаги тільки чудовій команді, колективові справжніх однодумців. Наші читачі вже знайомі з динамівками, а ще більше з їхнім наставником. Про них ми писали докладно в публікації «Як «Попелюшка» «принца» знайшла» кілька місяців тому. Але тоді команда лише мріяла про «золотий» фініш. І от задумане стало реальністю. Але для цього необхідно було зробити останній і дуже важливий крок: взяти гору над ЦСКА у суперфінальних поєдинках.

У першому господарки майданчика не залишили суперницям жодного шансу, перемігши з гросмейстерським результатом — 101:84 (55:42).

Чудово зіграла киянка Марина Ткаченко, яка принесла команді 39 (!). очок.

— Ми запропонували ЦСКА високий темп, — сказав В. Рижов. — І були переконані, що суперниці його не витримають. До того ж, знали: всі м'ячі москвички старатимуться закидати з-під кільця. А заспівувачем тут повинна була стати, на нашу думку, Світлана Заболуєва. Її успішно й нейтралізували.

Наступного дня лише у першій половині гри армійкам вдавалося гасити наступальний запал киянок. Нічия — 41:41. А після перерви ініціативою повністю заволоділи динамівки і довели справу до перемоги — 94:76.

У другій половині Рижов випустив на майданчик Інну Гуревич, яку ніби навмисне тримав у засідці. І вона закинула 20 очок (у першій половині тільки шість). Гуревич назвали найкращим гравцем матчу.

Пролунала фінальна сирена, і на майданчику почався радісний карнавал, який активно підтримали заповнені вщерть трибуни. А тендітні дівчата-баскетболістки підкидали вгору свого атлетичної статури тренера.

— Коли приймали «Динамо», яке було торік на межі вищої і першої ліги, сподівалися, що боротиметесь за найвищий титул? — запитав у цю урочисту хвилину головного тренера динамівок.

— Про «золото», зізнаюсь, спершу й не думали. А от про призове місце — так. І вже перед завершальною фазою ставили вищу мету.

Важко було говорити капітанові переможниць Олені Жирко, заважали сльози радості:

— Спершу назву склад нашої чемпіонської команди: Ірина Бойко, Тетяна Василихіна, Діана Садовникова, Марина Ткаченко, Олена Кузьміна, Оксана Довгалюк, Олена Вєхова, Світлана Орєхова, Олена Вергун, Інна Гуревич, Людмила Назаренко. З головним тренером ви вже знайомі. А допомагав йому в роботі колега по виступах за київський «Будівельник», майстер спорту Євген Колежук.

Я відчуваю величезну радість, яку важко пояснити. Скажу, що дівчата наші — просто молодці...

Метка Інна Гуревич сказала, що київська команда вже володіла європейським Кубком Ронкетті. Теперь ось виграла чемпіонат СРСР. І колективові не завадив би ще один приз — Кубок європейських чемпіонок.

Що ж, прекрасна мрія.

За вирішальними матчами першості спостерігав, причому дуже уважно, гість з Угорщини — старший тренер жіночої баскетбольної команди ДВТК з міста Мишкольца Шандор Кірай. У його клубі успішно грають дві колишні київські динамівки Проніна та Євтушенко.

— Я радий за киянок, щиро вітаю їх з перемогою, — сказав мені угорський гість. — Не відмовився б ще від принаймні одного гравця з «Динамо» (Київ)...

Уже далекого 1949 року київські динамівки виграли всесоюзний чемпіонат. У складі тієї чудової команди виступала Зоя Стасюк, яка потім стала тренером, на цій благородній ниві трудиться й тепер. І от колись до неї зайшла дитина, чорнявенька, у штанцях. Маленький такий собі горобчик сказав, що хоче записатися в баскетбол.

— Хлопчику, — зауважила тренер. — Я з дівчатами працюю.

— А я і не хлопчик, — почула у відповідь. — Я Олена Вергун...

У дівчини виявився талант і справжній характер. Потрапивши до рук досвідченого фахівця, Олена стала згодом відмінним гравцем.

Чому я розповів цю історію? По-перше, звертаю увагу на те, що естафета перемог триває. У тієї післявоєнної блискучої баскетбольної дружини з'явилися прекрасні послідовниці. По-друге, хотів підкреслити, що на чемпіонську команду працювало багато людей з усіх куточків України. І в них сьогодні велике свято. Тож привітаймо їх!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

* * *

На знімку: чемпіонки Радянського Союзу з баскетболу — спортсменки київського «Динамо».
Фото Миколи БОЧКА.

ВІН СПИТЬ І БАЧИТЬ БАРСЕЛОНУ

Нестандартна ситуація

Минувся вже той час, коли Сашко Багач з'являвся на вулиці тільки тоді, коли смеркалося. А броварський легкоатлетичний манеж обминав стороною. Ні, він не примирився зі своїм відстороненням із звичного життя, своєю від'єднаністю від спортивного братерства — він твердо вирішив повернутися: в спорт, у сектор для штовхання ядра, до збірної.

А тим часом після дискваліфікації за використання допінгу виникали й інші ідеї. Наприклад, змінити заняття, місце проживання, взяти дівоче прізвище дружини... Так, ганьби вистачало. Хоча не він один «постраждав» через стимулятори, звичайно. Але кожний у такому випадку відповідає сам. Новина долинула навіть до села Матусова, що в Шполянському районі на Черкащині. Батько не дожив, а от мати... Сашко приїздив на батьківщину, тримав відповідь і там. А що робити — винний.

Міцніше над усе його вдарило не позбавлення спортивного звання і держстипендії, а заборона брати участь у змаганнях. Два роки без стартів! Тренування він поновив уже незабаром — щоправда, на любительському рівні: тричі на тиждень. Тоді не вимагалося тримати себе «у повній бойовій». Навпаки, це могло в подальшому зашкодити. Так і тренер вважав, Іван Андрійович Паламарчук, з яким Сашко минуле і майбутнє оцінював однаково. Але немає лиха без добра — усунутий від тренувальних зборів і турнірів, він наліг на навчання. Їздити з Броварів до Української сільгоспакадемії у Київ — то цілих дві години в один бік. Виходив з дому, коли ще сіріло, повертався надвечір. Але встигав ще й з Оксанкою погратися. Раніше донечці стільки уваги приділяти він не міг.

Докорів від Світлани не було, хоча тепер гроші на життя додому приносила головним чином вона, а Олександр — тільки стипендію як студент. Працює дружина тренером з плавання у спортклубі «Полум'я». Отже, за басейн платити не треба було. Раз на тиждень він обов'язково там тренувався.

У манежі, звичайно, з'являвся частіше. Колишні товариші по тренуванням — Мишко Куліш, Сашко Апайчев, Юрко Шевченко не насміхалися, не питали, чому, мовляв, позбавленому прав за кермо сідати? А йому так хотілося «натиснути на газ»!

Спортивні керівники Київщини — Владислав Одуд і Сергій Петров — з ним особливо не панькались, але і з корабля не списували. Навпаки, постійно підкреслювали, що провину найближчим часом доведеться спокутувати тільки одним: стабільно демонструючи високі результати.

Сашко і сам не забував, що до часу Олімпіади в Барселоні йому виповниться 24 роки. Вік для штовхальників ядра найпідходящий. Але, якщо вже мріяти про повернення до сектора, слід чітко засвоїти — найкраще його досягнення, ці 21 метр 42 сантиметри, на підході до Барселони можуть видатися анахронізмом. Улітку 91-го треба мати результати під 22 метри, аж ніяк не менше. А на тренуваннях узимку ядро до цієї позначки не долітало і помітно.

Склавши чергові іспити в сільгоспакадемії, Багач узяв річну академвідпустку. Час уже було переходити на звичний для себе режим — 9—10 тренувань на тиждень. Зайвої ваги він практично не набрав, тому без ускладнень призвичаївся до швидкісно-силової підготовки.

Дискваліфікація в нього закінчується 5 серпня, за три тижні перед чемпіонатом світу у Токіо. То ще питання, звичайно: чи візьмуть його до Японії, навіть якщо він буде у фантастичній формі. Але головне — Барселона. От куди необхідно обов'язково потрапити, от де треба вичерпати себе до денця. А до того часу необхідно працювати самовіддано, не покладаючи рук. Інакше гріхи не відпустять його.

Олександр БАШКАТОВ.
Київська область.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора Олександр Білик.

Чергові редактори Валентин Лабунський, Володимир Сіробаба.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Антоніна Сильверстова, Людмила Нєсєна, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Буднікова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03150791.